БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 129 (360)
1 ИЮЛЬ ЖУМА 1955 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Давлат аппарати ишларини янада яхшилаш партия ташкилотларининг муҳим вазифаси

Коммунистик партия Совет давлат аппарати ишларини ҳартомонлама яхшилаш, унинг пухта ва аниқ ишлашини та'минлаш, хўжалик ва маданий қурилишимизга раҳбарлик қилишидаги ташкилотчилик ролини янада ошириш учун барча тадбирларни кўриб келмоқда. Чунки, давлат аппарати ишларини ҳартомонлама яхшилаш, унга партия раҳбарлигини янада ошириш халқимиз олдида турган хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишни та'минлайди.

Кейинги вақтларда КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати давлат аппаратини такомиллаштиришга, арзонлаштиришга қаратилган бирқанча тадбирларни кўрди. Партия давлат аппаратининг ба'зибир тормоқларидаги бюрократизм, сансалорлик каби бизнинг ишимиз учун жуда зарарли бўлган нотўғри усулга қарши кескин кураш олиб бориш зарурлигини алоҳида қайд қилиб кўрсатди. Совет давлат аппаратини янада ихчамлаштириш, унинг халқ блан алоқасини тинмай мустаҳкамлаш партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир. Партия давлат аппарати ходимларидан меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларига, ариза ва хатларига сезгирлик блан қулоқ солиш, давлат интизомини мустаҳкамлаш, социалистик қонунчиликка қат'ий риоя қилишни талаб этади.

Ҳозирги вақтда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати коммунизм қурилишининг улуғвор вазифаларини — социалистик оғир индустрия негизида халқ хўжалигининг барча тормоқларини кескин равишда юксалтириш ва шу асосда меҳнаткашлар моддий ва маданий эҳтиёжларини энг кўп даражада қондиришдан иборат вазифаларни ҳал этмоқда. Шунинг учун ҳам партия ташкилотларининг вазифаси ҳарбир министрлик, ҳарбир муассаса ва ташкилот аппаратининг аниқ ва пухта ишлаши учун барча тадбирларни кўришдан, аппарат ишларидаги камчиликларни тезда тугатишдан, уни ишлабчиқариш талабларига, меҳнаткашларнинг эҳтиёжларига янада кўпроқ мувофиқлаштиришдан иборат.

Областимиз партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг давлат аппарати ишларидаги камчиликлар тўғрисида чиқарган қарорини бажариб, министрликлар, муассаса ва ташкилотлар ишига раҳбарликни анча яхшиладилар, давлат аппарати ишидаги бюрократизм, сансалорлик, қоғозбозлик ва мажлисбозлик каби ярамас усулларга барҳам бериш учун барча тадбирларни кўрдилар. Кўпчилик партия ташкилотлари совет муассасаларига раҳбарликни анча дуруст йўлга қўйдилар, аппаратда давлат интизомини мустаҳкамлаш, меҳнаткашлар блан алоқани янада яхшилаш, ортиқча штатларга йўл қўймаслик, аппаратни арзонлаштириш масалалари партия ташкилотларининг диққат марказида бўлди.

Аммо шуни ҳам айтиш керакки, ба'зибир партия ташкилотлари давлат аппарати ишларига етарли раҳбарлик қилмаётирлар. Улар КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг давлат аппарати ишларини яхшилашга қаратилган кўрсатмаларини жуда секинлик блан бажармоқдалар. Ба'зибир совет муассасаларида, хўжалик ва маданий ташкилотларнинг аппаратларида ҳалигача ортиқча штатларнинг бўлишига йўл қўйилмоқда. Давлат аппаратига яхши раҳбарлик қилинмаётган, партиявий-сиёсий ва тарбиявий ишлар бўшаштириб юборилган муассасаларда, хўжалик ва маданий ташкилотларда бюрократизм, сансалорлик, қоғозбозлик каби нотўғри усулларга йўл қўйилмоқда.

Тошкент шаҳар партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг партия ҳамда давлат аппарати ишларидаги камчиликларни тугатиш тўғрисидаги қарорининг қандай бажарилаётганлигини муҳокама қилди ва бу соҳадаги вазифаларни белгилади. Пленум ба'зибир министрликлар ва совет муассасалари ишидаги камчиликларни тугатиш тўғрисидаги қарорнинг қандай бажарилаётганлигини муҳокама қилди ва бу соҳадаги вазифаларни белгилади. Пленум ба'зибир министрликлар ва совет муассасалари ишидаги камчиликларни очиб ташлади. Масалан, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигини олайлик. Министрлик партия ва ҳукуматимизнинг давлат аппаратини ихчамлаштириш тўғрисидаги кўрсатмаларини қаниқарсиз бажармоқда. Министрликнинг ҳарбир тўрт ходимидан бири бошлиқ бўлиб ишлайди. Министрликда айнан бирхил масалалар блан шуғулланучи бўлим ва бошқармалар ҳам бор. Министрлик партия ташкилоти бўлса бу аҳволдан хабардор бўлатуриб, уни тугатиш тадбирларини белгиламаётир.

Айрим министрликларда бўлса штатни қисқартиш ўрнига ошириб юборилмоқда. Масалан, Ўзбекистон ССР Савдо министрлигида шу аҳволни кўриш мумкин. Савдо министрлиги 5 та конторани битта — «Главбакалея»га бирлаштирди, натижада штат 5 кишига ортган. Бундай камчиликларга тезда чек қўйиш керак.

Давлат аппарати ишларини ҳартомонлама яхшилашда унинг халқ блан алоқасини мустаҳкамлаш муҳимдир. В. И. Ленин, давлат халқ оммасининг онглилиги блан кучлидир, деган эди. Кенг халқ оммасини давлат аппарати ишларига жалб қилиш, уларга давлатни идора этиш сан'атини қунт блан ўргатиш зарур. Давлат аппаратининг ҳарбир ходими меҳнаткашларнинг эҳтиёжларини чуқур ўрганишлари, уларнинг хат ва шикоятларига э'тибор блан қарашлари керак. Шуни ҳам э'тиборга олиш керакки, меҳнаткашларнинг хат ва шикоятларини ўрганиб чиқиш, уни қондириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш давлат аппаратининг янада пухта ишлашини та'минлайди, унинг омма блан алоқасини мустаҳкамлайди. Ҳарбир хат ва шикоят ортида жонли кишилар борлигини ҳечқачон эслан чиқармаслик керак.

Партия ташкилотларининг муҳим вазифаси — давлат аппаратининг омма блан алоқасини ҳартомонлама мустаҳкамлашни та'минлашдан иборат. Бунинг учун давлат аппаратида меҳнаткашларнинг хат ва шикоятлари қандай ҳал этилаётганлигини, уларнинг талаб ва эҳтиёжлари қандай қондирилаётганлигини систематик равишда контроль қилиб туриш керак.

Партия ташкилотлари давлат аппарати ишидаги камчиликларни ўз вақтида тугатиш учун танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш тадбирларини кўришлари зарур. Министрлик, бошқарма ва совет муассасалари партия ташкилотлари аппарат ишларини, қарорларнинг бажарилишини, меҳнаткашларнинг хат ва шикоятларининг кўрилиши, планнинг бажарилиши ва бошқа масалаларни партия бюросида ва умумий йиғилишда тез-тез муҳокама қилиб туришлари зарур.

Район ва шаҳар партия комитетлари давлат аппаратининг партия ташкилотлари иши устидан, бошланғич партия ташкилотлари томонидан чиқарилган қарорларнинг қандай бажарилаётганлиги устидан контрольликни янада кучайтиришлари, ўз территорияларига жойлашган министрлик, унинг бошқармалари, совет муассасалари аппаратининг ихчам ва пухта бўлишини та'минлаш учун бутун чораларни кўришлари зарур.

Давлат аппарати ходимлари ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш керак. Давлат аппарати ходимларининг марксча-ленинча назария блан қуроллнишларига, сиёсий иқтисод, социалистик саноат ва қишлоқ хўжалик экономикаси ва совет қурилиши асосларини чуқур билиб олишларига ёрдам бериш керак. Шундагина улар хўжалик ва маданий қурилишга моҳирлик блан, ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилаоладилар, ҳозирги куннинг юксак талабларига лойиқ ишлайоладилар.

Давлат аппарати ишини янада яхшилаш учун курашдаги асосий масала — унинг структурасини максимал даражада ихчамлаштиришга ва арзонлаштиришга эришиш учун оператив ва пухта ишлашни та'минлаш, интизомни мустаҳкамлаш, социалистик қонунчиликка риоя қилиш, ходимларнинг топширилган иш юзасидан жавобгарлигини оширишдан иборат. Бутун давлат аппаратининг фаолиятини ҳозирги кунда партиямиз томонидан қўйилаётган коммунизм қурилишининг улуғвор вазифаларини бажаришга сафарбар этиш зарур.

Район ва шаҳар партия комитетлари, давлат аппарати ишига раҳбарликни янада яхшилашлари, давлат аппаратининг омма блан алоқасини янада мустаҳкамлашга яқиндан ёрдам беришлари, бюрократизм ва сансалорликни тамомила йўқотиш тадбирларини кўришлари зарур. Давлат аппаратини назарий билими бўлган, малакали, ишнинг кўзини биладиган кадрлар блан мустаҳкамлаш айниқса муҳимдир.

Совет давлат аппаратига партия раҳбарлигини ҳозирги куннинг юксак вазифалари даражасига кўтариш — муҳим вазифа.

Раҳбар прокурор ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши

23—27 июньда Москвада раҳбар прокурор ходимларнинг Бутуниттифоқ кенгаши бўлди.

Кенгашда СССР бош прокурори Р. А. Руденконинг «Социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлаш ва прокурорлар назоратини кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги доклади тингланди ва муҳокама қилинди.

Доклад юзасидан бўлган музокараларда РСФСР прокурори А. А. Круглов, УССР прокурори Д. Х. Панасюк, Молотов областининг прокурори М. В. Яковлев, БССР прокурори А. Г. Бондарь, Ўзбекистон ССР прокурори Н. С. Яцковский, Ёқутистон АССР прокурори Ф. М. Шлепаков, Қирғизистон ССР прокурори А. Я. Романов, Ворошиловград областининг прокурори М. Т. Самаев, СССР Юстиция министри К. П. Горшенин, СССР Олий судининг раиси А. А. Волин ва бошқалар сўзладилар.

Кенгаш ишларида Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Н. С. Хрушчев ўртоқлар қатнашдилар.

Кенгашда самимият блан кутиб олинган ўртоқ Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади.

Совхозлар маккажўхорини силос қилиш арафасида турибди

Ўзбекистон совхозларининг кўпгина далаларида маккажўхоридан юқори ҳосил етишмоқда. Узунасига ва кўндалангига парвариш қилинган маккажўхори поясининг бўйи икки метрга етди, ялпи равишда сўта чиқарабошлади.

ЎзТАГ мухбири Ўзбекистон ССР Совхозлар министрининг ўринбосари ўртоқ Носировга мурожаат қилиб, ундан хашакларни ўришга ва силослашга қандай тайёргарлик кўрилаётганлигини айтиб беришни илтимос қилди.

— Совхоз чорвадорлари олдида, — деди ўртоқ Носиров, — маккажўхори сўтасини ва поясини алоҳида-алоҳида равишда силослаш вазифаси турибди. Ўтган йилдагига қараганда бирнеча ҳисса ортиқ силос бостирилади. Бунинг учун типовой проект блан траншея типида еттиюздан ортиқ махсус иншоот қурилади. Ҳозир бу иншоотларни қуришда икки юздан ортиқ экскаватор, бульдозер ва скреперлар ишлаб турибди. Бу техниканинг ёрдами блан икки ҳафта ичида 360 та силос иншооти қурилди.

Алоҳида совхозлар силос иншоотлари қуриш планини муддатидан илгари бажардилар. Жумладан, Сталин номли 17-нчи совхознинг ходимлари техникадан моҳирлик блан фойдаланиб, топшириқдан ташқари учта силос траншеяси қурдилар.

Ўрим-йиғим ишларини механизациялаш юзасидан ҳозир катта тайёргарлик олиб борилмоқда. Совхозлар биринчи марта силос комбайнлари, шунингдек маккажўхори сўтасини йиғиб оладиган махсус комбайнлар оладилар. Совхозларнинг механика мастерскойларида мавжуд қишлоқ хўжалик машиналарини силос қилинадиган ўтларни йиғиб олишга мослаштириш юзасидан катта ишлар қилинмоқда. Масалан, маккажўхори поясини қирқишда оддий дон комбайнларидан фойдаланилади. Маккажўхори сўтасини силос қилиш учун тайёрлашга похол-силос қирқиш аппаратининг ба'зи иш узеллари ва бошқа машиналар реконструкция қилинмоқда.

Ана шу тадбирларнинг амалга оширилиши блан маккажўхорини йиғиштириб олиш ва силослаш блан боғлиқ бўлган кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни кенг механизациялаш проблемаси ҳал этилди. (ЎзТАГ).

Савдо ходимларининг муваффақияти

Қуйичирчиқ районидаги Солдатск сельпосининг коллективи июнь ойининг биринчи ярмидаёқ иккинчи квартал планини 110 процент қилиб бажарди. Сельпо бўйича ярим йиллик планнинг бажарилиши 23 июньгача та'мин этилди. Сельпо коллективи квартал охиригача яна 1 миллион сўмлик товар сотиш мажбуриятини олди.

Бу коллектив тухум, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотларни тайёрлаш юзасидан белгиланган иккинчи квартал планини ҳам ошириб бажариб, катта муваффақиятга эришди.

Сельпонинг айрим магазинлари эса, пландагидан анча кўп товар сотдилар. Масалан, сельпонинг Огай Николай, Бегимқул Қолбеков, Ҳабибулла Боқиев каби сотучилари иккинчи квартал планини 120 — 130 процент қилиб бажардилар.

Бу сельпо коллективига район матлубот союзининг кўчма Қизил байроғи топширилди.

Сувнинг шўрини ўлчайдиган янги электр асбоб

«Узбекэнерго»нинг махсуслаштирилган ремонт-ишлабчиқариш корхонасида сувнинг шўрини ўлчайдиган электр асбоблардан бирқанчаси тайёрланди. Бу асбоб электростанциялардаги пар қозонларида сувнинг шўрлигини аниқлаш учун белгиланган. Агар сувни химия йўли блан анализ қилиш учун одатда бирнеча соат сарфланса, электр асбоб воситаси блан бу иш 5 минут ичида бажарилади. Бирқанча электростанцияларда бу асбобнинг ўрнатилганлиги пар қозонларидаги сувнинг шўрлиги ортиқча бўлишининг ва сувнинг шўр бўлиши натижасида келиб чиқадиган зарарли оқибатларнинг ўз вақтида олдини олиш имкониятини берди.

Инженер Е. Еременко схемаси бўйича тайёрланган сувнинг шўрини ўлчайдиган янги электр асбоб ўзининг тузилиши жиҳатидан жуда оддий бўлиб, ҳарқандай электр механика мастерскойида тайёрланиши мумкин. (ЎзТАГ).

ТИНЧЛИКНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ СОВЕТ КОМИТЕТИДАН

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети Пленумининг қарорига мувафиқ, Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом уруши тайёрланишига қарши чиқарган Мурожаатига СССРда имзо тўплаш кампанияси ўтказилган эди.

Имзо тўплаш сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати ғоят ўсган бир вазиятда ўтди. Мамлакатда бу кампания даврида фабрикаларда, заводларда, колхозларда, ўқув юртлари ва муассасаларда неча юз минглаб йиғилишлар ўтказилди. Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Мурожаатига жам'и 123.543.604 совет граждани қўл қўйди. Бу эса, Стокгольм хитобномасига ва Жаҳон Тинчлик Кенгашининг беш буюк давлат ўртасида Тинчлик Пакти тузиш тўғрисидаги Мурожаатига тўпланган имзодан анча ортиқдир.

Ўтказилган кампания совет халқининг ўз ҳукумати ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашганлигини кўрсатган ёрқин намойиш бўлди. Совет кишилари Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Мурожаатига имзо тўплашга бағишланган йиғилишларда Совет ҳукуматининг халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган бутун ташқи сиёсий тадбирларини якдиллик блан қўллаб-қувватлаётганликларини билдирдилар. Совет кишиларининг тинчлик йўлидаги интилиши тинчлик тарафдорлари Бешинчи Бутуниттифоқ конференциясининг Хельсинкида ўтказилган Жаҳон Тинчлик Ассамблеясида қатнашган совет делегатларига берган Наказида ўзининг ёрқин ифодасини топди.

Дун'ёдаги барча оддий кишиларнинг янги уруш чиқишига йўл қўймаслик, социал ва сиёсий системалари ҳархил бўлган давлатларнинг тотув яшашига эришишга қаратилган истаклари совет кишиларига яқин ва тушунарлидир. Совет кишилари кампания давомида ана шу олий идеалларни амалга ошириш манфаатлари йўлида дун'ёнинг ҳамма мамлакатларидаги барча тинчликсевар кучлар блан бундан буён ҳам ҳамкорлик қилишга қат'ий қарор берганликларини та'кидладилар.

Имзо тўплаш кампаниясининг якунлари совет мамлакатидаги барча меҳнаткашлар Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Мурожаатини астойдил қўллаб-қувватлаётганликларини, улар атом урушига йўл қўймасликка, халқаро кескинликни юмшатиш учун курашишга қат'ий қарор берганликларини исбот қилади.

ИЛҒОРЛАРДАН ЎРНАК ОЛИНГИЗ!

Ўртачирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг азамат пахтакорлари бундан 3 — 4 йил илгари Оҳангарон дар'ёси бўйидаги янги ерларни ўзлаштиришга киришган эдилар. Ҳозир ана шу дар'ё бўйидаги поёнсиз далалар пахта майдонига айлантирилди. Колхоз янги ерларни йил сайин кўпроқ ўзлаштириш блан бирга, ҳосилни ҳам оширмоқда.

Янги ердаги бригадалар ичида С. Суярқулов раҳбарлик қилаётган бригада а'золари ҳозирги кунларда айниқса намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Бу бригаданинг ҳамма звеноларидаги ғўзалар текис гулга кирди. Бригада а'золари эришилган ана шу дастлабки ютуқни мустаҳкамлаш, шонани гулга ва гулни кўсакка айлантириш учун астойдил курашаётирлар. Ғўзалар ўз вақтида чопиқ ва культивация қилинаётир, озиқлантириш, суғориш белгиланган муддатда ўтказилмоқда. Колхозчилар ўзаро мусобақалашиб ишлаб, кундалик нормаларини ошириб бажармоқдалар.

Яқинда «Ленин йўли» колхозида қардош мусобақадош Туркманистон ССР пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси бўлди. Қардош пахтакорлар С. Суярқулов бригадаси далаларини бориб кўрганларида айниқса хурсанд бўлдилар. Меҳмонлар шу бригададаги Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Х. Юсупова бошқараётган звено ғўзаларини кўриб қувондилар. Бу звено а'золари бу йил гектаридан 60 центнердан ҳосил етиштириш учун курашаётирлар.

— Ўз мажбуриятимизни муваффақиятли бажариш учун, — дейди ўртоқ Х. Юсупова барча тадбирларни амалга оширамиз. Июль ойида ғўзамизни яна икки марта комплекс парвариш қиламиз ва кўсакларни эрта пишиб етилтириш учун зарур чораларни кўрамиз.

Суратда: бригада бошлиғи **С. Суярқулов** ва звено бошлиғи **Х. Юсупова** ўртоқлар ғўзаларнинг аҳволини текшириб кўрмоқдалар.

Қ. Розиқов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Пилладан мўл ҳосил

Юқоричирчиқ районидаги Андреев номли колхозда бу йил пилладан мўл ҳосил етиштирилди. Н. Абдуллаева бошлиқ звено 3 қути уруғнинг ҳар қутисидан мажбуриятдаги 55 ўрнига 75 килограммдан пилла топшириб планни анча ошириб бажарди.

Шунингдек, Рихси Хакимова, У. Қўчқарова ўртоқлар бошлиқ звенолар ҳам юқори кўрсаткичларга эришдилар. Бу ҳар икки звено 7 қути уруғнинг ҳар қутисидан 70 килограммдан пилла топширди.

ГАЗЕТАЛАР ХАБАР ҚИЛАДИ

ЯНГИ ЭКСПЕЛЛЕРЛАР

Ёғ заводида яқинда ишга тушириладиган учта экспеллерни монтаж қилиш тамомланмоқда.

Экспеллерлар ишга туширилганда заводнинг ишлабчиқариш кўрсаткичлари бирмунча яхшиланади. Корхонанинг ўртача меҳнат унуми 9 процентга ортади, экспеллердаги кунжарада кетадиган ёғ нобудгарчилиги гидропроцесслардагига қараганда 1,2 процент камаяди, меҳнат унуми икки баравардан ҳам кўпроқ ортади.

(**«Янги йўл»**).

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ КЎМИР

Тўққизинчи шахта кончилари шу кунларда фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Кончилар 19 июньда пландан ташқари 291 тонна кўмир қазидилар.

Ўртоқ Сетаров бошлиқ 2-нчи участканинг кончилари мусобақада олдинда бормоқдалар. Участканинг ўртоқ Аджимуротов бошлиқ навалоотбойчилар бригадаси ой бошидан буён пландан ташқари 561 тонна, ўртоқ Бойматов бошчилигидаги бригада эса 463 тонна кўмир қазиб берди.

(**«Ўзбекистон шахтёри»** Оҳангарон).

Тошкент темир йўли техника уйида

Тошкент темир йўли техника уйи темирйўлчилар ўртасида техника пропагандасини олиб бораётир. Бунда техникага доир лекция, конференция, суҳбатлар ва илғорларнинг иш тажрибасини оммалаштиришга қаратилган лекциялар ўтказилади.

Техника уйининг активи — лекторлари кучи блан 5 ой давомида 240 та лекция ўқилди. Булар орасида «Поездлар ҳаракатида хавфсизлик», «Илғор методни кенг оммалаштирайлик» каби темалар бор.

Яқинда Тошкент пассажир депосида «Вагонларни ремонт қилишдаги тажрибаларни ўртоқлашиш» деган темада депонинг старший стрелшиги Прохоров ўз тажрибасини сўзлаб берди. Шунингдек пассажир поездининг старший машинисти М. Свиридов, паровоз депосининг старший машинисти Пишчурин ўртоқларнинг ёқилғини тежаш, паровозларни ҳайдаш, техникани эксплуатация қилишда хавфсизлик каби темалардаги лекциялари жуда қизиқарли ўтди.

Техника уйи илғор метод, техника янгиликлари ва янги рационализаторлик таклифларига доир плакат ва китобларни нашр этиб, жойларга юборди. Техника уйида 4 та кабинет бўлиб, у ҳозирги кундаги техника янгиликлари ва темир йўл деполаридаги янги ихтиро'ларни кўрсатучи макет ва инструментлар блан жиҳозланган. Бу ерда Иттифоқда жорий қилинаётган янги методлар ва технологик процессларни экранда намойиш қилиб ҳам кўрсатилади.

ПРАГА МИЛЛИЙ ТЕАТРИ АРТИСТЛАРИНИНГ ОХИРГИ КОНЦЕРТИ

28 июньда ССР Иттифоқи Большой театрида Прага миллий театрининг охирги концерти бўлди. Бу театрнинг Москвадаги икки ҳафталик гастрольлари шу концерт блан тамом бўлди.

Чехословак халқи сан'атининг энг муносиб вакилларининг тамошалари москвалиларни ҳамиша қойил қилиб келди. Совет тамошабинлари чех ва словак композиторларининг асарларига юксак баҳо бермоқдалар. Прага артистларининг чехословак классик музикасининг энг яхши намуналарини ижро этиб берганликлари москвалиларни ғоят қувонтирди.

28 июньдаги концертда биринчи бўлиб Сметананинг «Либуше» операсига ёзилган увертюра ижро этилди. Композиторнинг машҳур асарини зўр маҳорат блан ижро этган оркестр тамошабинларни ғоят завқлантирди.

Опера солисти — Клемент Готвальд номидаги Давлат мукофоти лауреати, Сметананинг «Либуше» операсидан олинган арияни ға'сирли қилиб ижро этган Мария Подваловани, Давлат мукофоти лауреати Марта Красовани, Чехословакия Республикасида хизмат кўрсатган артистлардан Мария Тауберовани ва Зденек Отавани, артист Ярослав Стржишкени залдагилар қарсак чалиб қизғин олқишладилар.

Тамошабинлар Давлат мукофоти лауреати Штепанка Петровани ғоят самимий кутиб олдилар. У Вита Недли ишлаган словак халқ қўшиқларини айтиб берди.

Жуда оҳангдор овозга ва юксак вокаль маҳоратига эга бўлган Милада Шубртова катта муваффақият қозонди. Бу ашулачи Сметананинг «Икки бева» операсидан Каролина ариясини ижро этди.

Прага операси солисти, Москвада бўлиб ўтган илгариги гастрольлар вақтида танилган Рудольф Асмус Мусоргскийнинг «Бурга тўғрисида қўшиғи»ни маҳорат блан ижро этди.

Чехословак балет артистлари, Давлат мукофоти лауреатлари Ольга Скалова ва Мирослава Кураларнинг муваффақиятли ўйинлари тамошабинларни қувонтирди. Улар Чайковскийнинг «Оқ қуш кўли» ва Глиернинг «Лола қизғалдоқ» балетларидан олинган парчаларни ижро этдилар.

Студентларнинг «Лучница» деган ашула ва рақс ансамбли қатнашчилари словак халқ рақсларининг бойлиги блан таништирдилар. Бу талантли коллектив ижро этган ўзига хос миллий рақсларда тамошабинларни қизиқтирадиган завқли ва хажвли нарсалар жуда кўп эди.

Концерт охирида Сметананинг «Сотилган қаллиқ» номли комик операсининг биринчи акти кўрсатилди. Спектакльда Давлат мукофоти лауреати Вацлав Беднарж (Крушина), Милада Чадиковичова (Людмила), Драгомира Тикалова (Маженка), Давлат мукофоти лауреати Иво Жидек (Еник) Давлат мукофоти лауреати Эдуард Гакен (қуда) қатнашдилар.

Тамошабинларни оркестр ғоят завқлантирди. Прага театри бу оркестр блан фахрланишга ҳақлидир. Бунда унинг дирижёрлари Зденек Халабала, Ярослав Кромбгольц, Вацлав Кашлик, Ярослав Фогельларнинг хизмати каттадир.

Концертда Ян Марио Оуржедник фортепианода, Эрнест Штатружер баянда жўр қилди. Программани Соня Даниэлова олиб борди.

Концертда Прага миллий театри артистлари учун характерли бўлган хислатлар—юксак вокаль маданияти, ижронинг табиийлиги ва эмоциональлиги тўла равишда намоён бўлди. Прага операси коллективи каби биринчи даражадаги бадиий ансамбльнинг Москвадаги тамошалари Чехословакия сан'атининг гуллаб-яшнаганлигини намойиш қилди.

Концертда Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрушчев, П. Н. Поспелов, М. А. Суслов ўртоқлар ҳозир бўлдилар. СССР Маданият министри Н. А. Михайлов ҳам ҳозир бўлди.

Ҳукумат ложасида Чехословакия Маданият министри Л. Штол ва Чехословакия Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Я. Вошаглик рафиқаси блан бор эдилар.

Концертда дипломатия корпусининг вакиллари ҳам ҳозир бўлдилар.

Концертдан кейин совет маданияти арбоблари чехословак сан'ат усталарини самимий табрикладилар. Прага миллий театрининг артистларига гуллар тақдим этилди. (ТАСС).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

29 июнда Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида область партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда саноат ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши якунлари ва область саноатининг 1955 йил давлат плани ҳамда бешинчи беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажариш соҳасидаги вазифалари муҳокама қилинди. Йиғилишда Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг секретари ўртоқ Б. В. Попов доклад қилди.

Докладчи ва музокарага чиққанлар шуни таъкидлаб ўтдиларки, саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаати областьдаги завод, фабрика, станция, қурилиш ташкилотларининг коллективи томонидан зўр қизиқиш блан кутиб олинди. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг социалистик индустрияни янада ривожлантириш ҳақидаги кўрсатмаларини муваффақият блан амалга ошириш учун курашиб, ишчилар, хизматчилар ва инженер-техник ходимлар ўз корхоналарининг ички имкониятларини пухта ўрганмоқдалар, янги резервларни топмоқдалар, янги техника ва илғор технологияни, наваторлар иш методини ишлабчиқаришга жорий қилиш, меҳнат унумдорлигини тинмай ошириш учун зарур бўлган шароитларни яратиб бериш ҳақида кам ғамхўрлик қилаётган раҳбарларни қаттиқ танқид қилмоқдалар.

Корхона фаолиятини коллектив муҳокама қилиш пайтида кўпгина қимматли таклифлар тушди. Бу таклифларни амалга ошириш қисқа муддат ичида корхоналарнинг ишини яхшилаш имкониятини беради. Партия ташкилотлари ва ма'муриятларнинг вазифаси — социалистик мусобақа қатнашчилари томонидан ишлаб чиқилган тадбирларни амалга оширишни та'минлашдан иборатдир. Бу область саноати эришган муваффақиятни мустаҳкамлаш ва айрим корхоналар ишидаги камчиликларни тугатиш учун муҳум аҳамиятга эгадир.

Бешйиллик мобайнида область саноати ривожланишда катта муваффақиятларга эришди. Беш йилликнинг тўрт йили учун белгиланган давлат плани ялпи махсулот бўйича 102 процент бажарилди. 4 йил ичида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 44 процент ошди. Айниқса, машинасозлик заводларида юқори кўрсатгичларга эришилди. Шу муддат ичида маҳсулот ишлаб чиқариш 64 процент кўпайди. Шу йилнинг беш ойлик топшириғи 105 процент бажарилди. Шунингдек, ишлабчиқарилаётган маҳсулотларнинг турлари кўпайди, сифати яхшиланмоқда.

Ишлабчиқаришни юксалтиришга—ташкилий тадбирларни амалга ошириш ва оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш асосида эришилди. Жумладан, Каганович номли паравоз вагон ремонт заводи кўп вақт қолоқ корхоналардан бири ҳисобланар эди. Мамурият ва партия комитети қолоқлик сабабларини ўрганиб, коллективнинг диққат э'тиборини технология процессларини янада яхшилашга қаратди. Натижада меҳнат унумдорлиги ошди, маҳсулот таннархи камайди. Беш ойлик план ортиғи блан бажарилди . Шунингдек, Янгийўл пахта тозалаш заводи, «Подемник» заводи ва бошқа корхоналар ҳам бир мунча муваффақиятларга эришдилар.

Кўпгина корхоналарда янги техника ва илғор технологияни ишлабчиқаришга жорий қилиш соҳасида бирмунча ишлар қилинди. Масалан, «Подёмник» заводида станокларнинг кўпчилик қисми тезкор метод асосида ишлашга кўчирилди. «Ташсельмаш» заводида детальларни юқори частотали ток ёрдами блан чиниқтириш, экскаватор заводида минералокерамик кесиш усуллари қўлланилабошланди.

Броқ, корхоналардаги ҳамма имкониятлардан ҳали тўла фойдаланилаётгани йўқ. Саноат ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши совет кишиларига ҳос дадиллик блан саноатимиз ишидаги камчиликларни ва жуда катта резервларни очиб ташлади. Бу резервлардан халқ хўжалигини янада кескин суратда юксалтириш манфаатлари йўлида фойдаланиш лозим эканлигини кўрсатиб ўтди. Бу кенгашда танқид қилинган камчиликлар область саноат корхоналарининг ишида ҳам мавжудир.

Утган йили 121 та корхона давлат планини бажараолмади. 102 та корхона 5 ойлик планни бажармади ва давлатга пландагидан 52 миллион сўмлик кам маҳсулот топширилди. «Узбексельмаш», Мирзачўл пахта тозалаш заводи, Чирчиқ ойна ва Янгийўл ёғ заводлари қониқарсиз ишламоқдалар.

Энг катта камчилик шундаки, кўпгина партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари саноат корхоналарининг ишини ўртача рақамларга қараб баҳолайдилар, ҳарбир корхонани чуқур ўрганмайдилар, қолоқлик сабабларини аниқламайдилар. Улар корхона раҳбарларидан маҳсулотларнинг сифат, миқдор ва ассортиментини давлат плани бўйича ишлабчиқаришни талаб қилмайдилар.

Айрим қолоқ корхоналарнинг раҳбарлари саноат ходимларининг Бутуниттифоқ кенгашидан кейин ҳам ишни яхшилашни та'минламаётирлар. Жумладан, «Ташкенткабель» заводи (директори Сафонов, партия бюросининг секретари Павлий ўртоқлар) бу йил ишни яхши уюштирмади. Заводда ишлабчиқаришни ташкил этиш ва давлат интизомини мустаҳкамлаш юзасидан зарур бўлган тадбирлар амалга оширилмаган. Корхонада энг муҳим давлат заказлари бажарилмай, ишлабчиқариш графиги бузилмоқда. Шунингдек, биринчи «Ташхлопкомаш» (директори ўртоқ Филоненко), электротехника заводи (директори ўртоқ Исмаилов)да меҳнатни ва ишлабчиқаришни ташкил этишда жуда катта камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Кўпгина корхоналар планни ялпи маҳсулот бўйича бажариб, номенклатура бўйича бажармаётирлар. Ваҳоланки, белгиланган номенклатурадаги маҳсулотнинг бирор тури бўйича планнинг бажарилмаслиги халқ хўжалигини шу маҳсулотлар блан нормал та'минлашни бузади, исте'молчи — корхоналар ишига жуда катта салбий та'сир кўрсатади. Бундай практикага партия ташкилотлари томонидан қаттиқ зарба берилиши лозим.

Областьдаги корхоналарнинг фаолиятидаги энг катта камчилик шундаки, уларда фан ва техника янгиликлари суст жорий қилинмоқда. Жойлардаги корхоналарнинг техника маданияти ва ишлабчиқариш технологиясининг даражаси мамлакатимиздаги илғор корхоналарда эришилган даражадан анча орқада қолмоқда. Иссиқ ва совуқ штамповка суст қўлланилмоқда, қурилишларда йиғма темир бетон конструкцияларидан кам фойдаланилмоқда.

Кўп вақт ишлабчиқариш процессларини тезлаштиришга мўлжалланган ускуналар хўжалик раҳбарларининг айби блан кўп йиллар мобайнида фойдаланилмай қолиб келмоқда. Биринчи авторемонт заводида 1951 йилдан бери кучли автомат бўлгани монтаж қилиш тамомланмаган. Биргина Тошкент шаҳридаги 10 та корхонада турли ускуналардан 100 единицаси ўрнатилмаган.

Маҳсулот ишлабчиқаришни кўпайтиришда меҳнат унумдорлигини ошириш ҳал қилучи роль ўйнайди. Гарчан область корхоналарида бу кўрсатгич йилдан-йилга ўсаётган бўлса ҳам, броқ, меҳнат унумдорлигини ошириш сур'ати ҳозирги янги талабларга жавоб бермайди. Бу шунинг орқасида юз бермоқдаки, меҳнатни ва ишлабчиқаришни ташкил этиш даражаси корхоналарни янги техника блан қуроллантириш даражасидан пастдир. Кўпгина корхоналарда ишлабчиқариш процессларининг асосийлари механизациялашган бўлишига қарамасдан, ёрдамчи ишлар ҳали ҳам қўл кучи блан бажарилмоқда.

Асосий ишлабчиқариш воситаларидан ҳали ҳам қониқарсиз фойдаланилмоқда. Каганович номли заводда қолиплаш майдончасининг ҳарбир квадрат метридан олинадиган қуйилма 87 процентни, экскаватор заводида 82 процентни ташкил этади. «Подёмник» заводи йиғув цехининг ҳарбир квадрат метр майдонидан имкониятга нисбатан 2 хисса кам маҳсулот олинмоқда. Худди шундай аҳволни бошқа корхоналарда ҳам кўриш мумкин. Партия ташкилотлари ишлабчиқариш майдони ва асбоб-ускуналардан фойдаланишни доимо назорат қилиб боришлари, маҳсулот ишлабчиқаришни кўпайтиришни та'минлашлари лозим.

Саноатдаги энг катта камчиликлардан бири — ишлабчиқаришдаги штурмчилик. Бу эса ишлабчиқариш майдони ва асбоб-ускуналардан, ишчи кучидан тўла фойдаланмаслик, маблағларни ошиқча сарф қилиш, маҳсулот сифатининг пасайиб кетишига сабаб бўлади. Бундай камчиликлар корхоналарнинг асосий иқтисодий кўрсатгичларига — маҳсулот таннархига жуда катта салбий та'сир кўрсатади. 1954 йилда маҳсулот таннархи 75 миллион сўм ошиб кетган. Бракдан кўрилган зарар ва фойдасиз ҳаражатлар 105 миллион сўмни ташкил этган. «Таштекистильмаш» заводида 3 миллион сўмдан кўпроқ, «Средазхиммаш» заводида 3 миллионга яқин зарар кўрилган.

Докладчи қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводларининг иши ҳақида алоҳида тўхталди. КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун курашда саноатнинг етакчилик ролини яна бир бор та'кидлаб ўтди. Утган йили область саноати 4 юз миллион сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари, детальлар ва запас қисмлар ишлабчиқарди. Шу кунларда бу корхоналарда бирқанча янги — пахтачиликни комплекс механизациялаш имконини берувчи машиналарни ишлабчиқариш ўзлаштирилмоқда.

Ҳозирги вақтда пахтачиликка, чорвачиликка ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларига саноат томонидан ҳар тарафлама, етарли даражада ёрдам бериш керак. Колхозчилар, МТС механизаторлари ва совхоз ишчилари пахтадан мўл ҳосил олишни та'минлаш учун кўпгина иш қилдилар. Бу йил пахтачиликда илғор агротехника усули кенг жорий қилинмоқда. Катта майдонларда чигит торайтирилган қаторларга ва квадрат-уялаб экилди. Броқ, айрим колхоз ва совхозларда турли сабабларга кўра чигит экиш анча кечикиб ўтказилди. Бу хўжаликларга ғўза парваришидаги қолоқликни тугатиш учун техника, ўғит ва бошқа воситалар блан қўшимча ёрдам бериш лозим. Колхоз ва совхозларга пахта тайёрлаш даврида ёрдам бериш ҳақида ҳозирдан бошлаб ғамхўрлик қилиш керак. Ёрдамнинг формалари жуда кўпдир. Қишлоқ хўжалигига маҳсулотлар етказиб беришни кўпайтириш блан бир қаторда, колхоз, совхоз ва МТСларга машина, асбоб-ускуналарни ремонт қилишда, сушилка ҳамда силос иншоотлари қуришда, техника консультацияларини уюштиришда ёрдам бериш керак.

Айниқса қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводлари зиммасига жиддий вазифалар юклатилади. Аммо шуни э'тироф этиш кераккн, бу корхоналарнинг иши ҳали талабга тўла жавоб бермайди. Пахта териш, кўрак териш ва бошқа хил машиналарни оммавий ишлабчиқариш орқага сурилмоқда, янги сеялка ҳамда пахта қуритиш—тозалаш цехлари учун ускуналар тайёрлаш топшириқлари бажарилмаётир. Бундай аҳволнинг юз беришига «Ташсельмаш», «Узбексельмаш», «Чирчиқсельмаш» ва бошқа корхоналарнинг раҳбарлари, шунингдек маҳаллий партия органлари жавобгардир.

Кенгашда республикадаги бирқанча министрликлар олдига катта талаблар қўйилди. Бу министрликлар ўз корхоналарига қониқарсиз раҳбарлик қилмоқдалар. Жумладан, Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг кўпгина заводлари — Чирчиқ ойна заводи, Олмалиқ ғишт заводи ва Тошкентдаги янги қурилиш материаллари заводи жуда ёмон ишламоқда.

Маҳаллий ва ҳунармандчилик саноати ўз ишини яхшилаш асосида маҳсулот ишлабчиқаришни кўпайтирди. Аммо бу соҳадаги имкониятлардан ҳали тўлалиги блан фойдаланилмаётир. Кўпгина корхоналарда маҳаллий хомаш'ёдан кам фойдаланилмоқда.

Докладчи темир йўл транспортига тўхтаб, кейинги йиллар мобайнида юк ташиш ва пассажирларга хизмат кўрсатиш бирмунча яхшиланганлигини кўрсатиб ўтди. Ҳозирги вақтдаги вазифа — локомотивлардан ва вагонлардан фойдаланишни янада яхшилаш, ҳаракат графигига оғишмай амал қилишдан иборатдир.

Капитал қурилишлар учун ажратилаётган маблағлардан фойдаланиш соҳасида ҳам жуда катта камчиликлар бор. Беш ой мобайнида бу соҳага ажратилган йиллик маблағнинг учдан бир қисмидангина фойдаланилган, холос. Уй-жойларни фойдаланишга топшириш плани 15,5 процент бажарилган . Қурилишларда меҳнат ёмон ташкил этилган, механизмлардан ёмон фойдаланилмоқда, хомаш'ё блан та'минлаш ҳали ҳам талабга жавоб бермаётир. Бажарилаётган ишларнинг сифати устидан ўз вақтида назорат қилиб борилмайди.

Агарда барча партия ташкилотлари саноат корхоналари олдига қўйилаётган янги талаблар даражасида ишлаганларида эди, бу соҳадаги камчиликлар анча кам бўлар эди. Қаерда партия ташкилоти ишлабчиқаришни ташкил этиш блан яқиндан шуғулланса, коллектив ўртасида партиявий-сиёсий ишларни юқори даражага кўтарса, у ерда ишлабчиқаришда яхши муваффақиятларга эришилади.

Партия ташкилотлари кўплаб ишлабчиқариш илғорларини тарбиялаб етиштирдилар. «Под'ёмник» заводининг токари ўртоқ Стадников ишни яхши ташкил этиш, металларни куч ва жадаллик блан ишлаш асосида смена нормасини доимо икки баравардан бажармоқда. Унга «Заводнинг энг яхши токари» деган ном берилган.

Электрохимия комбинатининг илғор аппаратчиларидан Никитина, Чумак, Бойқўзиев ўртоқлар беш ой мобайнида 20 мингдан 27 минг сўмгача маблағ иқтисод қилдилар.

Броқ, бирқанча корхоналардаги партия ташкилотлари ишлабчиқариш блан юзаки шуғулланмоқдалар, партиявий-сиёсий ишларни янги талаблар даражасига кўтармаганлар. Бу ерларда социалистик мусобақа расмиятчилик учунгина уюштирилган. Ҳарбир участкадаги имкониятларни пухта ўрганиш ўрнига мажбурият ёзилган стандарт бланкаларга қўл қўйишни таклиф этадилар. Шунинг оқибатида экскаватор заводида тузилган социалистик мусобақа ҳақидаги шартномаларда «Прогулларга йўл қўймаслик, ичкиликбозликка қарши кураш олиб бориш» каби пунктлар киритилган. Айрим заводларда индивидуал мусобақа кенг ривожлантириб юборилмаган. Кўрсаткич тахталари яхши жиҳозланмайди, мусобақа натижалари ҳисобга олинмайди.

Оммавий-сиёсий ишлардаги камчиликлардан бири шуки, ҳали ҳам ишчилар йиғилиши ва ишлабчиқариш кенгашларига етарли э'тибор берилмаётир. Бундай йиғилишлар кўп вақт наридан-бери, пухта тайёргарлик кўрилмасдан ўтказилмоқда.

Рационализаторлар ва ихтиро'чилар блан ишлаш соҳасида ҳам жиддий камчиликлар бор.

Бирқатор завод ва фабрикаларда илғор тажрибаларни пропаганда қилиш ёмон уюштирилган. Деворий ва кўптиражли газеталар янги иш усуллари ҳақида жуда кам, юзаки ёзадилар.

Партия комитетлари касаба союз ташкилотларининг ишлабчиқаришдаги ролини ошириш блан кам шуғулланмоқдалар. Натижада бирқатор касаба союз ташкилотлари хўжалик ва сиёсий вазифаларни ҳал қилишда қатнашмаётир, клуб ва қизил бурчаклар ишини, коллектив шартномаларнинг бажарилишини текширмаётир. Партия ташкилотлари ёшлар блан ишлашга жиддий э'тибор бермаётир, комсомол ташкилотларига кам ёрдам кўрсатмоқда.

Кўпчилик партия ташкилотлари системали равишда ишлабчиқаришга доир масалаларни муҳокама қилмаётир, партия мажлисларини кам ўтказмоқдалар. Коммунистларни корхоналарда жойлаштириш соҳасида ҳам хатоликларга йўл қўйилмоқда. Айрим участкаларда партия ташкилотларининг та'сири етарли бўлмаётир.

Докладда Куйбишев, Фрунзе, Ленин район партия комитетлари, Бекобод ва Олмалиқ шаҳар партия комитетлари танқид қилинди. Бу партия комитетлари ишлабчиқариш экономикаси масалалари блан етарли шуғулланмаётирлар, корхоналардаги партия ташкилотларига раҳбарликни бўшаштириб юбордилар.

Шундан сўнг доклад юзасидан музокаралар бошланди.

Сўз Ўзбекистон КП Ленин район комитетининг секретари ўртоқ **Черниковга** берилади. У, райондаги саноат корхоналарининг меҳнаткашлари саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатини зўр қизиқиш блан кутиб олганликлари ҳақида гапиради. Районда бешйиллик топшириғини муддатидан илгари ошириб бажариш имконияти бор эканлиги аниқланди. Район саноати бешйиллик топшириқни 5 ноябрьгача бажаради.

Шу блан бир қаторда район саноат корхоналаридаги ба'зи жиддий камчиликлар ҳали ҳам тугатилмаган. Январь ойида бўлиб ўтган район партия конференциясида янги техникадан ёмон фойдаланилаётганлиги ҳақида фактлар келтирилган эди. Ҳозир ҳам Каганович номли, «Автотрактородеталь», «Электротехника», «Строй деталь» заводларида кўпгина ускуналардан фойдаланилмаётир.

Нотиқ иттифоқ аҳамиятига эга бўлган главкалар ва министрликлар блан уларнинг жойлардаги корхоналари ўртасидаги алоқани мустаҳкамлашга алоҳида э'тибор беради. Ба'зан юқори хўжалик ташкилотлари маҳаллий завод ва фабрикаларга янги техникани жорий қилиш, хомаш'ё блан узлуксиз та'минлаб туриш соҳасида кам ёрдам берадилар. Тошкент тепловоз депоси ўз кучи блан тепловозларни ўртача ремонтини бажариш имкониятига эга . Броқ, Йўллар министрлиги бу ишларни бажаришни ман'қилиб, тепловозларни ремонт учун Ошхобод шаҳрига юбориш мажбуриятини юклаган. Шунинг оқибатида Тошкент депосида ремонт цехининг қувватидан тўла фойдаланилмаётир. Ваҳоланки, ремонт ишлари таннархи Ошхободда бажарилганда Тошкентдагига қараганда ўнларча минг сўм қимматга тушади.

— Ўзбекистон металлурглари, — дейди ўз сўзида В. И. Ленин номли металлургия заводининг директори ўртоқ **Муҳамедов**,— беш йиллик бошидан буён ишлабчиқаришни анча ривожлантиришга эришдилар. 1955 йилнинг бир кварталидаги ишлабчиқариш даражаси 1950 йилдаги даражадан 110 процент ортиқ бўлди. Бунга ёрдамчи ускуналар ўрнатмасдан, балки ички резервлардан яхши фойдаланиш натижасида эришилди. Прокат станларининг меҳнат унумдорлиги ошди, пўлат эритиш ҳажми кўпайиб, унга сарфланадиган вақт қисқартирилди. Броқ, иккинчи кварталда бу муваффақиятлар лозим даражада мустаҳкамланмади.

Ўртоқ Муҳамедов та'минот ва қурилиш ташкилотларининг олдига катта талаблар қўяди. «Главвторчермет» заводга паст сифатли лом етказиб бермоқда. Бу эса шихталарни завалка қилиш процессини кейинга сурмоқда, маҳсулот сифатини ёмонлаштирмоқда. Пўлат эритиш учун сарфланадиган вақтга ва маҳсулот сифатига қуйдирилган оҳакнинг етишмаётганлиги салбий та'сир кўрсатмоқда. Бу — ёқилғини ортиқча сарфланишига сабаб бўлмоқда, эритмадан зарарли аралашмаларни олиб ташлашни қийинлаштирмоқда.

Заводнинг бош планига мувофиқ оҳакдоломит цехи қурилиши керак. Аммо, 704—УНР бу об'ектни 1947 йилдан бери битказаолмаётир. Мартен цехини узайтириш ҳам кечиктирилмоқда. Республика ва область партия ҳамда совет ташкилотлари ишлабчиқаришни янада ривожлантиришда катта аҳамиятга эга бўлган бу масалани ҳал қилишда заводга ёрдам беришлари керак.

Ўртоқ Муҳамедов ўз сўзининг охирида Ўзбекистон ССР Маҳаллий ва ёқилғи саноати министрлигининг, «Узпромсовет» ва республика Гўшт ва сут саноати министрлигининг раҳбарларига Бекобод шаҳрида меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатувчи янги корхоналар, жумладан сут заводи қуриб бериш ҳақидаги ўз ва'даларини бажармаётганликларини эслатиб ўтди.

Ўзбекистон КП Олмалиқ шаҳар комитетининг секретари ўртоқ **Ноженкин** партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлиги натижасида янги шаҳар, Ўзбекистон саноатининг янги марказини кун сайин ўсаётганлиги ҳақида гапиради. Олмалиқ йирик шаҳарга айланди. Маҳсулот ишлабчиқариш сур'ати тез ўсмоқда. Шаҳар корхоналарида янги техникани мукаммал ўзлаштириб олган новаторлар, ишлабчиқариш илғорлари кўплаб ҳисобланади. Броқ, ҳамма корхоналар ҳам тўла қувват блан ишлаётганликлари йўқ. Ба'зи жойларда асосий ишлабчиқариш процессларини юқори даражада механизациялашганлиги блан ёрдамчи ишларни кам механизациялашганлиги ўртасида номувофиқлик бор.

— Оҳангарон шахтёрлари, — деди ўз сўзида «Узбекуголь» трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Савченко**, — кўмир қазиб чиқариш бўйича беш йиллик планда белгиланган даражага муддатидан илгари эришдилар. Бунга кўмир корхоналарининг илғор техника блан та'минланганлиги ва ишчилар малакасини ошириш натижасида эришилди. Шу блан бир қаторда кўмир қазиб чиқаришни кўпайтиришга имкон берувчи ҳамма резервлардан тўла фойдаланилаётгани йўқ. Шуни э'тироф қилиш кераки, шахтада ҳам, разрезларда ҳам техникадан фойдаланишда мамлакатимиздаги илғор корхоналардан анча орқада қолинмоқда. Корхоналарнинг кўпчилигида ёрдамчи ишларга кўп меҳнат сарфланади. Бу камчиликларни тугатиш мақсадида ленталли транспортерларни дистанцион бошқариш, бункерларга кўмир ортишни автоматлаштириш тадбирлари белгиланди. Биз Тошкент темир йўлидан трестдаги шахобчаларда поездлар қатновини яхшилашга имкон берувчи автоблокировка ва марказлаштирилган диспетчерлик методини ўзлаштиришда ёрдам беришларини сўраймиз.

Ўртоқ Савченко кон устини очиш ишларини бажариш учун экскаваторларнинг янги типларини яратиш, Оҳонгарон ҳовзасида янги ёқилғи саноатларини проектлаштириш ва қуриш ишларини тезлаштириш масалаларини ўртага қўйди.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг секретари ўртоқ **Сазонов** пайтахтдаги корхоналарда ишлабчиқариш сур'ати тез ўсаётганлиги ҳақида гапирди. Шаҳар корхоналари умуман давлат планларини ошириб бажармоқдалар. Аммо, эришилган муваффақият блан ҳотиржам бўлиш учун ҳеч қандай асос йўқ. Саноат ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши натижаларини муҳокама қилиб, саноат корхоналарининг коллективлари, министрликлар, идоралар, илмий муассасалар саноат ишидаги жиддий камчиликларни очиб ташладилар, маҳаллий корхоналарнинг фаолиятини яхшилашга имкон берувчи кўпгина қимматли таклифларни киритдилар.

Тошкент саноатининг ишидаги асосий камчиликлар нималардан иборат? Бизда ҳали кўпгина корхоналар давлат планларини бажармаётирлар. 5 ой мобайнида 28 корхона давлатга 42 миллион сўмлик маҳсулотни кам берди, 104 корхона ассортимент бўйича планни бажармаётир, пахта териш машиналари, экскаваторлар ва сим каби муҳим маҳсулотлар ишлабчиқариш кечиктирилмоқда. Кўпгина корхоналарда ишлабчиқарилаётган маҳсулотнинг сифати паст. Утган 5 ой мобайнида бракдан 12 миллион сўм зарар кўрилди. Фабрика ва заводларнинг айрим раҳбарлари давлат интизомига риоя қилмаётирлар. Хозрасчет методини жорий қилишни кечиктирмоқдалар. Буларнинг ҳаммаси маҳсулот таннархига салбий та'сир кўрсатмоқда.

Шаҳар саноатидаги бундай катта камчиликларнинг юз беришига сабаб шундаки, кўпгина бошланғич партия ташкилотлари, район партия комитетлари ва шаҳар партия комитети корхоналарнинг фаолиятини чуқур ўрганмаётирлар, давлат ва партия интизомининг бузилиши каби ҳоллар блан муроса қилиб келаётирлар. Давлат плани бажарилса бўлди, у қандай қилиб бажарилмоқда, маҳсулот ишлабчиқаришни кўпайтириш учун яна қандай имкониятлар бор-бундай масалалар кўтарилмайди ва давлат манфаатлари нуқтаий назаридан ҳал қилинмайди. Буни шаҳардаги бирқатор корхоналар мисолида кўриш мумкин.

«Ташсельмаш» заводи кейинги вақтларда бирмунча яхши ишлайбошлади, планни бажармоқда. Яқинда бўлиб ўтган очиқ партия мажлисида шу нарса ма'лум бўлдики, станокларнинг фақат учдан бир қисмигина тезкор усулда ишлашга кўчирилган. Иш вақтининг 10 проценти загатовкалар ва асбоблар қабул қилиш учун сарфланади. Контролёрлар 30—40 процент иш блан та'минланган. Агарда уларни тўла иш блан та'минланса, техника контроль бўлими аппаратидан 80—90 кишини қисқартириш мумкин. Умуман завод бўйича унча кўп ҳарожат қилмасдан 1956 йилда 1954 йилга нисбатан маҳсулот ишлабчиқаришни 3,5 баробар кўпайтириш мумкин.

Экскаватор, «Узбексельмаш», «Таштекстильмаш» ва бошқа корхоналарда фойдаланилмаётган жуда катта резервлар бор. Бундай камчиликларнинг юз беришига сабаб шундаки, ба'зи хўжалик ва техника раҳбарларининг малакаси етарли эмас. Партия кучларини жойлаштиришни қайта кўриб чиқиш керак. Ишни шундай уюштириш кераккки, ишлабчиқаришнинг ҳал қилучи участкаларида коммунистлар ишласинлар. Улар цех партия ташкилотларининг ролини кўтарсинлар.

Ўртоқ Сазонов Тошкентдаги ўз корхоналарига ёмон раҳбарлик қилаётганлиги учун Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат товарлари министрлигини ҳамда унинг главкаларини танқид қилди. Республика Кенг исте'мол товарлари саноати министрлиги ўз фабрикаларининг ишини ёмон планлаштирмоқда, уларни хомаш'ё блан ўз вақтида та'минламаётир.

Облпромсовет раиси ўртоқ **Акрамов**, область ҳунармандчилик кооперациялари маҳсулот ишлабчиқариш 5 ойлик планини ошириб бажарганликларини айтади. Маҳсулот ишлабчиқариш ҳажми ўтган йилнинг худди шу даврига нисбатан 27 миллион сўм кўпайди. Бу йил 48 хил янги буюмлар ишлабчиқаришни ўзлаштириш лозим. Металл ўйинчоқлар, тугмалар ва бошқа кенг исте'мол товарларининг 27 янги хили оммавий суратда ишлабчиқарилабошланди. Артельлар янги асбоб — ускуналар блан тўлдирилмоқда.

Артельларни йириклаштириш ва махсуслаштириш тадбирлари амалга оширилмоқда.

Ишимиздаги энг катта камчилик шундаки, муҳим буюмлар юзасидан берилган топшириқлар бажарилмаётир. 5 ой мобайнида металл кроватьлар, идишлар тайёрлаш плани бажарилмади. Ишлабчиқарилган мебельлар, пойафзаллар ва тикув буюмларининг сифати талабга жавоб бермайди. Бу камчиликларни артельларни янги техника блан қуроллантириш, мавжуд асбобускуналардан фойдаланишни яхшилаш ва сифат устидан назоратни кучайтириш орқали тугатишни кўзда тутамиз.

Ўртоқ Акрамов Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетини, Октябрь ва Сталин район ижроия комитетларини маиший хизмат кўрсатучи корхоналар тормоғини кенгайтиришга нисбатан нотўғри муносабатда бўлаётганликлари учун танқид қилади.

Пахтачилик юзасидан Давлат махсус конструкторлик бюросининг бошлиғи ўртоқ **Депта** сўз олади.

— Саноат ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши, — дейди у, — конструкторлик ва янги техникани жорий қилиш соҳасида ва айниқса, қишлоқ хўжалик техникаси соҳасида жуда катта камчиликлар бор эканлигини очиб ташлади. Бундай аҳволнинг юз беришига министрликлар ва идоралар блан бир қаторда конструкторлар ҳам жавобгардир. Биз янги конструкцияларни жорий қилишда етарли даражада қат'ийлик кўрсатмадик, қишлоқ хўжалигининг янги талабларини пайқайолабилмадик. Ўртоқ Н. С. Хрушчев қатнашган пахтакорларнинг кенгашидан кейин конструкторлар ўз ишларини бирмунча яхшиладилар. Пахтачиликда ишлатиладиган ҳамма техника торайтирилган қаторларга мослаштирилди, янги машиналарнинг конструкциялари тузилди. Эскирган «универсал»ларни «КПД — 352» ва «ХТЗ — 40» кучли ва экинларни парвариш қилишга яхши мослаштирилган тракторлар блан алмаштирилиши жуда катта аҳамиятга эгадир. Янги тракторларга янги, такомиллаштирилган машиналар чиқкалади. «Узбексельмаш» заводи бирвақтнинг ўзида 8 қаторга чигитни квадрат-уялаб экадиган ва ўғитлайдиган сеялкалар ишлабчиқаришни ўзлаштириши керак. Шунингдек, 8 қаторли культиваторлар, чанглатгич-пуркагичлар ва бошқа машиналар ҳам ишлабчиқарилади. «Ташсельмаш» заводи СХС—1,2 маркали горизонталь-шпинделли машиналар блан бир қаторда қатор оралари 45 сантиметрга мўлжалланган машиналар ишлабчиқаради.

Пахтачиликни янги техника блан та'минлаш программасини бажариш учун конструкторлар ва ишлабчиқарувчилар ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш керак. Ҳозир конструкторлик бюроси блан заводлар ўртасида ижодий муносабатлар йўлга қўйилди. Шу блан бирга янги машиналар узелларини унификациялаш ишида заводларни қатнаштириш соҳасида ба'зибир келишмовчиликлар бор. Заводларнинг раҳбарлари зарур детальларни тайёрлаш юзасидан берган бизнинг заказларимизни ўз вақтида бажармаётир. Пахтачилик юзасидан Давлат махсус конструкторлик бюроси учун қурилаётган янги корпусни тезлаштириш керак. Бинони битказиш яқинлашиб қолди, лекин «Ташгорстройтрест» бинони фойдаланишга топширишни кечиктирмоқда.

«Таштекстильмаш» заводининг директори ўртоқ **Проскуряков** корхонани махсуслаштириш ҳақидаги масалани қўйди. Ҳозир завод кўпгина турли хил асбоб-ускуналар ишлабчиқармоқда. Агарда корхона фақат йигирув ва пишитув машиналарини ишлабчиқарадиган бўлса қўшимча маблағлар сарфламасдан туриб, маҳсулот олишни 15 процент ошириши мумкин.

Навалоотбойчилар бригадасининг бошлиғи ўртоқ **Братерский** 9-нчи шахта коллективининг проект қувватини ўзлаштириш учун курашаётганлиги ҳақида гапириб берди. Шахтёрлар саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатига жавобан бирқанча тадбирларни ишлаб чиқдилар. Бу тадбирларнинг ба'зиларини амалга оширишнинг ўзи меҳнат унумдорлигини 14 процент кўпайтириш имкониятини берди. Биз июнь ойида пландан ташқари мингларча тонна кўмир бердик. Бу —биз қандай имкониятларга эга эканлигимизнинг яққол далилидир. Ҳозир шахтада нормани бажариш тўғрисида кам гапирилади, ҳарбиримиз смена топшириғини камида 125—130 процентдан бажариш учун интилмоқдамиз. Ўртоқ Шуваев бошлиқ бригада каби илғор бригадалар кунлик нормани 1,5 хисса ва ундан ҳам ошириб бажармоқда. Бизнинг бригадамиз июнь ойида пландан ташқари 800 тонна ёқилғи берди. Шахта ма'мурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари бутун коллективни корхона ишини яхшилашга сафарбар этиши натижасида шундай муваффақиятларга эришдик. Меҳнат интизоми мустаҳкамланди.

Бизда камчиликлар ҳам бор. Кўмир қазиб чиқаришни янада кўпайтиришга айрим иш процессларини кам механизациялашганлиги тўсқинлик қилмоқда. Бизга кўмир комбайни керак. Бошқа кўмир ҳовзаларида механизмлар бор, биз эса кўмирни бел блан туширамиз. Министрлик ва комбинат механизация масалаларини ҳал қилишни орқага сурмоқда. Механизмларни автоматик бошқаришга кўчириш учун электротехника материаллари керак.

Бизнинг ба'зи министрликларга э'тирозларимиз ҳам бор. 1952 йилда Оҳонгарон шаҳрида пиво заводи қурилиши ҳақида қарор чиқарилган эди. Озиқ-овқат товарлари министри ўртоқ Хўжаев бу қарорни бажармади. Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати министри ўртоқ Умаров гўшт комбинатининг маҳсулотлари сифатини яхшилаш учун ҳечқандай чора кўрмаётир. Облпромсовет шахтёрларга маиший хизмат кўрсатиш ҳақида ғамхўрлик қилмаётир.

Чирчиқ электрохимия комбинатининг бош инженери ўртоқ **Бурлаченко** ўз сўзида янги техника ва илғор тажрибаларни жорий қилиш ҳақида гапирди. Унинг фикрича, техника сиёсатига раҳбарлик қилишни яхшилаш учун маҳаллий заводларни ташкилий марказга уюштириш керак. Бу марказ новаторлар тажрибасини, фан ва техника янгиликларини ўрганади ва умумлаштиради. Инженерларни йиғиб, маҳаллий корхоналар бош инженерларининг техника прогресси учун кураш ҳақидаги докладларини қўяди. Ўртоқ Бурлаченко комбинатда илғор ишчилар кўп бўлишига қарамай, уларнинг тажрибалари суст оммалаштирилаётганлиги ҳақида гапиради.

Ўзбекистон КП Куйбишев район комитетининг секретари ўртоқ **В. А. Попов** район корхоналари адресига қилинган танқидни э'тироф этиб, район партия комитети томонидан саноатга раҳбарлик қилишда йўл қўйилган камчиликлар устида тўхталди. Шу блан бирга ўртоқ Попов шаҳар ва область партия комитети саноат бўлимларини район партия комитети маҳаллий корхоналарга раҳбарлик қилиш вазифасини бажараолмай қолган тақдирда унга ўз вақтида ёрдам бермаётганликлари, йирик заводларнинг ишини конкрет ўрганмаётганликлари учун танқид қилди.

Темирйўл Тошкент бўлимининг бошлиғи ўртоқ **Дмитриев** ўз нутқини саноат корхоналари блан темирйўл ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлашга бағишлади. Қаерда транспортчилар блан саноат ходимлари биргаликда ишласа, у ерда ишда муваффақиятларга эришилади. Масалан, Оҳангарон корхоналарида кўмир қазиш плани ортиғи блан бажарилди. Бу корхоналарнинг заявкаларини биз ўз вақтида бажаришга ҳаракат қиламиз. Тўғри, ба'зи ҳолларда биз кўмир ташишни бир қадар кечиктирдик ва бу ёқилғи қазиш даражасини анча насайтирди. Бу шунинг оқибатида юз бердики, бундан ярим йил илгари ўзаро келишиб тузилган шартнома ва мусобақа шартлари анча эскириб қолган. Биз бу камчиликларни тугатиш учун ҳаракат қиламиз. Ҳамма корхоналар блан ҳам лозим даражада контакт ўрнатаолганимиз йўқ. Тўқимачилик комбинати шохобчаларида юк ортиш ва юк тушириш ишлари ёмон ташкил этилган. Вагонлар кўпвақт бекор туриб қолади.

Темирйўл бўлими ишида мас'улиятли давр бошланди. Корхоналарга қишки запасларни ташиш юзасидан катта ҳажмдаги юкларни келтириш керак. Шу блан бирга кўпгина қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташиш лозим. Юк ташишни яхши уюштириш учун саноат корхоналарининг раҳбарлари юк ортишни бир ме'ёрда уюштиришлари, юк ортиш ва юк тушириш операцияларини ўз вақтида ўтказишлари зарур.

— Саноатни янада юксалтиришда , — деди область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Сноцов**, — ишчи ёшлар муҳим роль ўйнайдилар. Шунинг учун саноат корхоналаридаги комсомол ташкилотларининг ишларини такомиллаштириш керак, уларни ишчи-ёшларга бўлган та'сирини кучайтириш лозим. Социалистик мусобақада ўн мингларча ёш ишчилар иштирок этмоқдалар, 991 та комсомол-ёшлар смена ва бригадаси ташкил этилган. Буларнинг деярли ҳаммаси яхши ишламоқда. Аммо социалистик мусобақани ташкил этишда жиддий камчиликлар бор, қатор корхоналарда ёш ишчиларни тарбиялашга етарли э'тибор берилмаётир. Ба'зи корхоналарнинг раҳбарлари ёшларнинг маиший ихтиёжлари ҳақида ғамхўрлик қилмаётирлар. Комсомол ташкилотлари сиёсий-тарбиявий ишлар блан кам шуғулланмоқдалар. Агитаторлар, лекторлар ётоқхоналарда камдан-кам бўладилар, ёшларнинг дам олиши ёмон уюштирилган.

Ўртоқ Сноцов 701 — УНР, «Средазгидроэнергострой», Ўзбекистон ССР Сув хўжалик министрлиги, Олмалиқ шаҳар қурилиш трестини йиғма темирбетон корхоналари қурилишига келган ёш ишчилардан тўғри фойдаланмаганликлари учун танқид қилади.

Шунингдек, музокарларда облместпром бошлиғи **Маюсупов**, республика Кенг исте'мол товарлари саноати министрининг ўринбосари **Мирқосимов**, «Тошкент кабель» заводининг директори **Сафонов** ўртоқлар ҳам қатнашдилар.

Йиғилишда Тошкент область саноат ходимларининг бешинчи беш йиллик топшириғи ва 1955 йил планини муддатидан илгари бажариш юзасидан янги социалистик мажбурияти қабул қилинди.

Шунингдек, Андижон область саноат ходимларининг социалистик мусобақага чақириқлари қабул қилинди.

Мусобақадош пахтакорлар аниқлаган камчиликларни тезда тузатиб, ҳарбир туп ғўзанинг яхши ривожланишига эришайлик!

☆ ☆ ☆

Тошкентлиларнинг шу кунлардаги муҳим вазифалари

Бизнинг беш кишидан иборат ўзаро текшириш бригадамиз а'золари Тошкент область қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг Туркманистон республикаси колхозчилари ва механизаторлари блан социалистик мусобақада олган мажбуриятларининг бажарилишини текшириб чиқдилар.

Ўртасарой районидаги «Полярная звезда», Свердлов номли колхозлар, Ўртачирчиқ районидаги «Ленин йўли», Ворошилов номли колхозлар, Оққўрғон районидаги «Сталинчи», «Ленинобод» ва бошқа илғор колхозларда ғўза парвариши яхши олиб борилаётганлиги ма'лум бўлди.

Бу колхозларда ҳарбир даладаги ғўза ўзининг аҳволига қараб табақалаштирилган ҳолда парвариш қилинаётир. Далада бегона ўтлар йўқ, ғўза ўз вақтида озиқлантирилиб, суғорилиб турипти. Колхозчилар квадрат усулида ўстирилаётган ғўза қатор ораларини икки томонлама ишлашга ғоят катта э'тибор бермоқдалар. Шунинг учун ҳамма далаларда ғўзалар яхши ривожланмоқда.

Броқ, ҳамма колхозларда ҳам иш шу хилда яхши эмас. Кўпгина колхозларда ғўзалар ривожланишдан 15—20 кун кейинда қолаётир; далаларда бегона ўтлар кўпайиб кетган. Пискент районидаги колхозларда ғўза парвариши айниқса, ёмон бормоқда. Бу райондаги кўпчилик бригадаларда ғўзани печак ва бошқа ёввойи ўтлар босиб кетган. Охунбобоев номли ва бошқа колхозларнинг айрим участкаларида қишлоқ хўжалиги зараркунандалари, ҳатто зарпечак ҳам тарқалган. Лекин, аграномлар, бригада бошлиқлари бу зараркунандаларга қарши жиддий кураш уюштирмаётирлар. Бу ерда область қишлоқ хўжалик бошқармасининг ҳам каттагина айби бор. Бошқарма колхозлардаги ғўзанинг аҳволи блан етарли даражада қизиқмайди, унинг мутахассислари жойларга борадилар-у, лекин ҳосил учун курашда колхозчиларга дуруст ёрдам бермайдилар.

Бўка районидаги колхозларда ҳам ғўза парваришида юқоридагича жиддий камчиликлар рўй бермоқда. Бу райондаги Мичурин номли, Вильямс номли ва бошқа колхозларнинг кўпгина бригадаларида ғўзалар яхши ривожланмаётир.

Область колхозларида квадрат-уялаб ўстирилаётган ғўзаларнинг қатор ораларини кўндалангига ишлашга етарли аҳамият берилмаётир. Ўртачирчиқ, Пискент ва Бўка районларидаги колхозларда пахта етиштиришнинг бу прогрессив усули деярлик қўлланилмаётир.

Ғўза қатор ораларини қониқарсиз равишда ишланаётганлигига машина-трактор станциялари ҳам айблидирлар. Область МТС ларида етарли трактор ва унга тиркаладиган машина-асбоблар бор. Лекин бу бой техникадан қониқарсиз фойдаланилмоқда. Хартурли техника ва ташкилий сабаблар блан агрегатлар бекор туриб қолади. Бу ҳол Бўка, Ўртачирчиқ ва бошқа районларда, айниқса тез-тез юз бермоқда. Бўка районида 150 чопиқ тракторидан кунига 20—30 талаб машина ишлатилмай бекор туради, шунингдек ОДН ва СУЗлардан ҳам унумли фойдаланилмаётир.

Колхозларда от-уловдан фойдаланиш ҳам ёмон аҳволда. Оққўрғон районидан бошқа ҳечбир районда ғўза қатор ораларини ишлашда от-уловдан фойдаланилмаётир. Суғорилган участкалар ери ҳатто қуриб қолса ҳам, «универсал»ни кутилмоқда. Бу эса, ишнинг брак қилинишига сабаб бўлаётир. Колхозларда от қўшиладиган беш панжали культиваторлар ҳам ишга солинмаган. Ҳолбуки, улар ишлатилса тузук натижа бериши мумкин эди.

Ма'лумки, минерал ўғитлар фақат чириндига — маҳаллий ўғитга аралаштириб солингандагина яхши фойда беради. Оққўрғон районидаги «Сталинча», «Ленинобод» колхозининг пахтакорлари ғўзани озиқлантиришда бу усулни кенг қўлламоқдалар. Лекин бошқа хўжаликларда шундай қилинмаётир. Ҳаттоки, Ўртасарой районидаги «Полярная звезда» каби илғор колхозда ҳам ғўзани озиқлантиришда суперфосфатнинг қуруқ ўзи солинаётир.

Кўпгина колхозларнинг ғўза яганасини шу маҳалгача тугалламасликлари ҳам йўл қўйиб бўлмайдиган бирҳолдир. Биз Ўртачирчиқ районидаги Энгельс номли колхозда ва бошқаларда ҳарбир уяда ҳатто 12 тупгача ўсимлик борлигини аниқладик. Бу ҳол Ўртасарой районидаги айрим колхозларда ҳам кўзга ташланди.

Кўпгина бригадаларда меҳнат яхши ташкил этилмаган. Колхозчиларнинг бир ернинг ўзида тўп бўлиб ишлашлари ва уларга бирхилда баробар меҳнат кунлари ёзиш каби ҳоллар ҳам учрайди. Ўртачирчиқ районидаги Ленин номли колхозда иш куни эрталаб соат 8—9 ларда бошланиб, кун ботмасдан анча илгари тамом бўлади. Кўпгина бригадаларда звенолар ўзларининг ерларига эга эмаслар. Бўка, Пискент районларидаги бир қатор колхозларда звенолар қоғоздагина бор. Колхозчиларнинг ҳаммаси дала ишларига жалб этилмаган. Ўртачирчиқ районидаги Ленин номли колхозда график бўйича далада ҳар куни 480 киши ишлаши керак бўлгани ҳолда, ҳақиқатда 250—260 киши далага чиқмоқда.

Бўка ва Пискент районларида пахтакорлар ўртасида агитация, сиёсий-оммавий ишларни қониқарсиз олиб борилаётганлигини ҳам алоҳида кўрсатиб ўтиш керак. Кўпгина дала шийпонлари ремонт қилинмаган, талабга мувофиқ жиҳозланмаган. Колхозчилар блан ҳар хил темаларда суҳбатлар жуда камдан-кам ўтказилади. Лекция, доклад ва кино кўрсатиш ишлари уюштирилмаган. Дала шийпонларида «Жанговар варақа»лар аҳён-аҳёнда чиқарилади. Биз бундай ҳолни Ўртачирчиқ районидаги колхозларда ҳам кўрдик. Бу районда Сталин номли колхоздан бошқа биронта ҳам колхозда болалар яслисини учратмадик. Ёш болали аёллар болаларига қараб келиш учун ишдан қолиб, узоқ йўл босиб уйларига боришга мажбур бўлмоқдалар.

Областьнинг кўпгина колхоз ва совхозлари КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорини амалга ошириб, чорвачиликни яхши йўлга қўйишда анчагина ишлар қилганлар. Броқ, область бўйича олганимизда чорвачиликнинг ривожланиши ва унинг маҳсулдорлигини ошириш ҳали ҳам анча орқада қолмоқда. Ўртачирчиқ район колхозларида қорамолчиликни ривожлантириш плани 39,5 процент, шу жумладан сигирчилик плани 84 процент, чўчқачилик плани 68 процент бажарилган, холос.

Колхозларда ма'мурий-бошқарма ходимлари штати жуда кўпчиликни ташкил этади. Масалан, Ўртасарой районидаги Оржоникидзе номли колхоз жуда оз — фақат 270 гектар ерга чигит экказ. Броқ, бу колхозда раиснинг икки муовини, полевод, аграном, экспедитор ва завхоз, секретарь, кассир, бухгалтер, бухгалтер ўринбосари ва ҳоказолар ишлаб турипти. Бундан ташқари ҳарбир бригадада бригада бошлиғининг ўринбосари, я'ни табельчи ҳам бор. Бундай штатни сақлаш учун жуда кўп миқдорда меҳнат кунлари сарф этилмоқда. Масалан, Ўртачирчиқ районидаги Куйбишев номли колхозда ўтган йили фақат полевод ҳамда табельчиларнинг ўзига 12 минг меҳнат куни ёзилган. Бунинг устига ма'мурий-бошқарма ходимларининг кўпчилиги бевосита далада ишлаб топилиши керак бўлган 25 процент мажбурий меҳнат минимумини ҳам бажармайдилар.

Тошкент область пахтакорлари бу камчиликларни ҳисобга олишлари ва уларни тезда бартараф қилиш тадбирларини кўришлари лозим. Бу камчиликлар қанча тез бартараф қилинса, пахта ҳосили шунча кўп бўлади.

Н. САВЕНКОВ,
Туркманистон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг Тошкент областидаги бошлиғи.

Б. КЕЛОВ,
У. БАБАКАРАЕВ,
А. АМАННАЗАРОВ,
Р. РЎЗНАЗАРОВА,
Бригада а'золари.

☆

Ғўза тез ривожланмоқда

Оржоникидзе районидаги Хрушчев номли колхоз а'золари ўтган йил ҳар гектар ердан 35,5 центнердан пахта етиштириб, давлат планини муваффақиятли бажарган эди. Улар бу йил ҳар гектар ердан 38 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар.

Бошқа кўпгина колхозлардаги каби Хрушчев номли колхозда бу йил чигит асосан торқаторлаб экилди. Колхозчилар экин кампаниясига пухта тайёргарлик кўриб чигит экишни бултургидан анча илгари тугалладилар. Лекин орада юз берган обҳаво ноқулайлиги чигитни ундириб олишни бирмунча мураккаблаштирди. Ба'зи ерларда чигитни қайта экишга тўғри келса, ба'зи ерларда чигитнинг униб чиқиши бирмунча кечикди. Лекин колхозчилар бу қийинчиликларни бартараф қилиш учун астойдил ҳаракат қилдилар. Дастлабки кунлардаёқ колхознинг бутун пахта майдони тупроғининг унумдорлиги, намлиги, шунингдек сизот сувларининг даражасига қараб ажратилди. Сернам ҳамда сизот сувлари юза турган ерларда чигитни тупроқдаги намнинг ўзи блан ундириб олишга ва ғўзани чиниқтиришни кўзда тутиб биринчи сувни мумкин қадар кейинга чўзишга қарор қилинган. Шунгача қатор ораларини юмшатиш, қатқалоқни ҳамда бегона ўтларни йўқотиш соҳасидаги ишлар қунт блан олиб борилди. Аммо тупроқдаги нам қочиб қолган ва сизот сувлари чуқур турган ерларда чигитни ундириб олиш учун эгат ташлаб суғориш ўтказилди. Шундай қилиб, колхозда чигит ҳатто ўтган йилга қараганда ҳам анча барвақт ундириб олинди.

Шу кунларда колхознинг барча бригада ва звеноларида ғўза парвариши ҳартарафлама кенгайтириб юборилган. Колхоз правлениеси ғўзанинг ўсиш даврида парвариш қилишни уюштирганда ҳам, ишни ҳарбир даланинг тупроқ-сув шароитига қараб олиб боришга қарор қилди. Бунда механизациядан максимал фойдаланиш кўзда тутилиб, кетмон чопиғи камайтирилади. Натижада ғўза парваришидаги ишлар ҳисобига 20 минг меҳнат куни тежалади. Суғоришлар сони асосан гуллашгача бўлган даврда камайтирилди. Броқ бундан кейин ҳам юқоридагича тупроқ ва сув шароитига қараб ортиқча суғориб юбормаслик, аниқроғи, суғориш ишига онгли равишда муносабатда бўлишга ҳаракат қилинади.

Хрушчев номли колхозда бригада, звено ва колхозчилар ўртасида мўл ҳосил етиштириш юзасидан социалистик мусобақа кундан-кунга кучайтирилмоқда. Ҳозир колхознинг ўртоқ Тўхта Абдуллаева бошлиқ бригадаси биринчи ўринда келмоқда. Бу бригаданинг а'золари ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта етиштиришга аҳд қилганлар. Яқинда бригада а'золари мусобақадош Машраб Расулев бошлиқ бригада ғўзаларини бориб текширдилар. Мусобақадошлар ғўза парваришида содир бўлган камчиликларни кўрсатиб, ишни яхшилаш учун нималар қилиш кераклиги тўғрисида маслаҳат бердилар. Уларнинг қимматли маслаҳати блан қилинган иш яхши натижа берди. Ҳозир ўртоқ Расулев бригадасининг ғўзалари яхши ўсиб, эрта ҳосилга кирмоқда. Колхознинг бошқа бригада ва звенолари ўртасида ҳам шундай ўзаро текширишлар тартибли суратда ўтказилиб турипти.

Колхозда илғор тажрибани пропаганда қилишга ғоят зўр аҳамият берилмоқда. Дала шийпонларида колхозчилар ва механизаторлар блан илғор тажриба ва агротехника янгиликлари тўғрисида системали суҳбатлар ўтказилади.

П. ШУМИЛИН.

Агротехника қоидасига риоя қилиб ишламоқдалар

Верхне-волинск районидаги Карл Маркс номли колхознинг Ф. Дўсбеков бошлиқ бригада а'золари ғўза парваришини юқори сифатли ўтказмоқдалар. Бригада а'золари ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олиб, ғўза парваришида ўзаро социалистик мусобақани тобора кучайтирмоқдалар. Бу бригаданинг 57 гектар ердаги ғўзаси учинчи культивациядан чиқарилди. 2-нчи озиқлантиришдан кейин қондириб суғорилмоқда. Суғоришда тажрибали сувчилар ишламоқдалар. Бригаданинг ҳамма а'золари кунлик нормаларини тўла ва ошириб бажармоқдалар.

У. Ма'мирова, И. Баҳоздинова, Ҳ. Очилов каби ёш-комсомоллар чопиқда кунлик нормаларини 1,5 — 2 баравардан адо этмоқдалар.

Бригада а'золари культивация, чопиқ озиқлантириш ва суғоришни бир-бирига боғлаб ўтказиб, юқори кўрсаткичларга эришаётирлар. Натижада шоналар гулга айланмоқда, айрим участкаларда эса, тугунчалар пайдо бўлабошлади. Ғўза парваришини кучайтиришда ўртоқ Абдуллажон Тўхтаев бошлиқ бригадасининг механизаторлари фидокорона меҳнат қилиб, янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Бригаданинг ёш универсалчиларидан С. Қосимов, А. Ҳайитов ўртоқлар мавсумда 1000 — 1100 гектардан ердаги ғўзани культивация қилиб бериш мажбуриятини олиб, шу кунларда ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилишда яхши натижага эришаётирлар. Бу моҳир универсалчилар ҳозирга қадар 400 — 450 гектардан ортиқ ердаги ғўзани сифатли культивация қилиб бердилар.

А. УРАЛОВ.

Маккажўхори экинлари ўз вақтида сифатли парвариш қилинсин

Областимиз колхозлари КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорини бажариш учун курашиб, бу йил маккажўхори ва оқжўхори экин майдонларини жуда кенгайтирдилар. Ҳозир область далаларида қарийб 14 минг гектар ерда маккажўхори ўстирилмоқда.

Маккажўхори майдонининг тўртдан биридан кўпроғида экин квадрат-уялаб ўстирилмоқда. Бу эса экин парваришида механизация воситаларидан максимал фойдаланишга, қўл меҳнатини тежашга, шу блан бирга ҳосилни оширишга имкон беради.

Броқ, кўпгина МТСларнинг раҳбарлари КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорини ҳали ҳам яхши тушиниб олмаган бўлсалар керак, маккажўхори экиш ва экинни парвариш қилиш ишларига жуда юзакичилик блан қараб келмоқдалар. Масалан, Оҳангарон районидаги 1-нчи ва 2-нчи МТСлар зоналаридаги колхозларда жўхори экиш плани бажарилмади, шу блан бирга экин парвариши ҳам ўзибўларчиликка ташлаб қўйилди. Оҳангарон районидаги 1-нчи МТС (директори ўртоқ Конькин) зонасидаги колхозларда 756 гектар майдондаги маккажўхорининг 123 гектари биринчи марта парвариш қилинган, холос. Иккинчи МТС зонасидаги (директори ўртоқ Даянаев) колхозларда эса маккажўхорини парвариш қилишга ҳали киришилмаган. МТС раҳбарлари маккажўхори парваришини кучайтириб юбориш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширмаётирлар. Шунинг учун Каганович номли, Куйбишев номли, Ленин номли, Оржоникидзе номли колхозларда маккажўхори қандай экилган бўлса, шундайлигича парваришсиз ётибди.

Қорасув районидаги МТС (директори ўртоқ Шамаев) ва Калинин районидаги МТС (директори ўртоқ Мирсоатов)лар ҳам маккажўхори экишга анча беларволик блан қарамоқдалар. Масалан 20 июньгача Қорасув районида маккажўхори экиш плани 58 процент, Калинин районида эса 61 процент бажарилган, холос. Аҳволнинг шунчалик ёмон бўлишига қарамасдан, бу МТС ларнинг раҳбарлари маккажўхоридан икки марта ҳосил олиш тўғрисида гап сотмоқдалар. Ҳолбуки, ҳозир бир марта ҳосил олиш ҳам анча мураккаблашиб қолган.

Гулистон районидаги 1-нчи МТС (директори ўртоқ Погосьян) 2-нчи МТС (директори ўртоқ Муҳаммаджонов), Ўртачирчиқ районидаги 2-нчи МТС (директори вазифасини бажарувчи ўртоқ Фимельченко), Чиноз МТСи (директори ўртоқ Мелихов), Октябрь МТСи (директори ўртоқ Ноздрин) зоналаридаги колхозларда маккажўхорини квадрат-уялаб экиш плани бажарилмагани устига ҳозир бу МТСларда маккажўхори қатор ораларини от қўшиладиган асбоблар блан ишлаш ҳам ташкил қилинмаган. Шу кунларда маккажўхори парваришини ҳартомонлама кучайтириш пайти келганда, область колхозларида 6,5 минг гектар майдондаги маккажўхори қатор ораларини ишлаш, ўғитлаш бошланмаган. Бу шуни кўрсатадики, кўпгина МТС ва колхозларнинг раҳбарлари чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш тўғрисида ташвишланмаётирлар. Шуни ҳам айтиш керакки, маккажўхори экиш планини бажариш ва уни парвариш қилиш юзасидан область қишлоқ хўжалик бошқармаси жиддий контрольлик олиб бориши ва жойлардаги аҳволни ўрганиб тегишли чоралар кўриши керак эди. Броқ, бошқарма раҳбарлари (ўртоқ Молчанов) ҳам жўхорига кам э'тибор бераётирлар.

Қорасув районидаги Жданов номли колхоз фақат сабзавот, картошкагина эмас, балки бу экинлар учун уруғлик ҳам етиштиради. Ма'лумки, сабзавот экинлари, унинг уруғчилиги сермеҳнат бўлгани учун бу ишга колхознинг асосий кучи сарф бўлади. Колхоз правлениеси ўз шароитини ва резервларини тўғри ҳисобга олиб, 60 гектар ерга маккажўхорини квадрат-уялаб экди. Ҳозир 60x60 схемаси блан жойлаштирилган маккажўхори майдонида ажойиб яшил квадрат пайдо бўлган. Шу райондаги Максим Горький номли колхозда ҳам давлат сорт синаш участкасининг агрономи ўртоқ Хайкиннинг ташаббуси блан маккажўхори квадрат-уялаб экилди. Натижада экин қатор оралари машиналар ёрдами блан иккитомонлама ишланмоқда ва кўп қўл меҳнати тежалиб сабзавот экинлари ҳам ўз вақтида парвариш қилинмоқда.

Ҳозир Жданов номли колхозда бутун майдондаги маккажўхори қатор оралаб биринчи марта иккитомонлама культивация қилиниб, 40 гектар ердаги маккажўхори эса, иккинчи марта парвариш қилинди. Культиватор иш органларини тўғри ўрнатишга алоҳида э'тибор берилмоқда. Масалан, культиваторнинг қаторлар ёнини ишлайдиган органлари 6—8 сантиметр, ўртаги иш органлари 10—12 сантиметр чуқурликда юмшатишни мўлжаллаб ўрнатилган. Бу эса тупроқни яхши юмшатишга ва қатор оралардаги бегона ўтларни ўлдиришга имконият бераётир. Колхозчилар культивация кетидан уялар атрофини кетмон блан енгил юмшатиб, культиватордан қолиб кетган ўтларни чопиб ташламоқдалар.

Илғорлар тажрибаси, маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириш учун ҳар гектар ерда белгиланган туп бўлиши шарт эканлигини кўрсатмоқда. Жданов номли колхознинг ўртоқ Жўрабоев бошлиқ бригадасида бу ишга алоҳида э'тибор берилган. Улар, яганада ҳар уяда икки тупдан ўсимлик қолдириб, ҳато бўлган уяларга қўшимча кўчат ўтқазганлар, ҳар гектар ерда 50—55 минг тупдан ўсимлик ўстирмоқдалар.

Колхозчилар МТС агрономи ўртоқ Муҳиддиновнинг маслаҳати блан маккажўхори қатор ораларини уч марта узунасига ва кўндалангига ишлашни планлаштирганлар. Броқ, ба'зи участкаларда иккинчи культивациядан кейин маккажўхори шундай ўсиб кетдики, уни трактор блан ишлаш қийин бўлиб қолди. Шунинг учун бу участкаларда маккажўхорини от культиваторида ишлашга қарор қилинди.

Колхоз правлениеси ўсаётган маккажўхори орасига беда экишни ҳам кенг тажриба қилиб кўраётир. Маккажўхори қатор оралари учинчи марта ишланиб бўлгандан кейин унинг мева ҳосил қилиш процесси тўхталади. Худди ана шу пайтда қатор ораларга беда уруғи сепилиб, шундан кейин экин суғорилади. Шу хилда экилган беда маккажўхори йиғим-теримигача, я'ни 20—25 июньгача анча ўсиб қолади. Маккажўхори йиғиштирилгандан кейин беда мустақил ўсиб, кузгача уни бир марта ўриб олиш ҳам мумкин бўлади.

Колхозда маккажўхорининг дурагай уруғлигини етиштириш учун ҳам алоҳида э'тибор берилмоқда. Ма'лумки, январь Пленуми қарорида барча колхозларнинг 2—3 йилдан кейин нуқул дурагай уруғлик экишлари кўзда тутилади. Жданов номли колхоз элит-уруғчилик колхози бўлганлиги учун унга областьдаги бошқа колхозларнинг уруғлик участкаларида дурагайлар етиштиришда зарур бўладиган дастлабки ота-она сортлар уруғлигини етиштириб бериш вазифаси юклатилган. Бу йил колхозда дурагай экинлар экилабошланди. Икки гектар ерга ВИР—156 сорт маккажўхори экилди.

Оналик ўсимликларини бичиш, я'ни уларнинг тупгули (рўваги)ни олиб ташлаш ишига ҳозирлик кўрилмоқда. Шундан кейин оналик ўсимликларининг гули махсус ўстирилаётган оталик гулчанглари блан уруғланади.

Бу йил кўкламда областьнинг бир қатор колхозларида ва илмий-текшириш муассасаларида дурагай уруғликлар етиштиришда фойдаланиладиган дастлабки ота-она форма уруғликларини етиштириб берадиган питомниклар ташкил этилди. Оржоникидзе районидаги «Москва» колхозида Краснодарский 1/49 сорт дурагайлар, «Қизил Ўзбекистон» колхозида эса бундан ташқари Украинадан келтирилган Партизанка сорт дурагайлар етиштирилади. Қорасув районидаги Жданов номли колхозда Северо-Докатская сорти блан маҳаллий сариғ маккажўхори чатиштирилади. Шундай қилиб, бу йил областимиз колхозларида 300 центнер маккажўхори уруғлиги тайёрланади. Бу уруғ 1956 йилда барча колхозларнинг уруғлик участкаларига экиш учун етади.

Областимиз колхоз ва МТСлари маккажўхори парваришини кучайтиришлари, бу экиндан мўл ҳосил етиштириш учун барча тадбирларни кўришлари керак.

Г. СОЛЯНКО,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном.

СССР миллий парламент группасини тузиш ва бу группанинг Парламентаро Иттифоққа кириши масаласи юзасидан СССР Олий Советидепутатларининг кенгаши

1955 йил 29 июньда Кремльда СССР Олий Советининг Москвада бўлган депутатларининг депутат М. А. Яснов раислигида кенгаши бўлди. Кенгашда 133 депутат қатнашди.

Кенгашда СССР миллий парламент группасини тузиш тўғрисидаги ва бу группанинг Парламентаро Иттифоққа кириши ҳақидаги масала қараб чиқилди.

Кенгаш қатнашчилари Парламентаро Иттифоқнинг Устави блан танишиб чиқдилар. Бу Уставда айтилишича, Иттифоқнинг мақсади — барча парламентларнинг а'золари ўртасида шахсий алоқани рағбатлантиришдан, давлатлар ўртасидаги ҳамкорликни ва халқлар ўртасидаги тинчликни мустаҳкамлаш соҳасида биргалашиб ҳаракат қилиш учун уларни бирлаштиришдан иборат. Кенгашда ҳозир бўлган депутатлар Парламентаро Иттифоққа қўшилдилар ва СССР миллий парламент группасини туздилар.

Кенгаш СССР Олий Советининг барча депутатларига қарата мурожаат қабул қилиб, уларни СССР парламент группасига киришга таклиф этди. Мурожаатда айтилишича, СССР парламент группасининг Парламентаро Иттифоқда иштирок қилиши СССР Олий Советининг 1955 йил 9 февральда қабул қилинган Декларациясининг моҳиятидан келиб чиқади ва СССР Олий Совети депутатлари блан бошқа мамлакатлар парламентлари а'золари ўртасида бевосита алоқа ўрнатишга ёрдам беради.

СССР Олий Совети депутатларининг кенгашида Парламентаро Иттифоқдаги СССР парламент группаси тўғрисида низом қабул қилинди ва группанинг муваққат бюроси сайланди. Депутат Д. Шепилов СССР парламент группаси муваққат бюросининг раиси қилиб сайланди, депутатлардан О. В. Куусинен ва М. А. Яснов Раис ўринбосарлари қилиб сайланди. Депутатлардан Н. А. Михайлов ва Ю. И. Палецкис Парламентаро Иттифоқнинг Советига вакиллар қилиб сайланди.

Муваққат Бюрога СССР миллий парламент группаси тузилганлигини ва бу группанинг Парламентаро Иттифоққа киришини Парламентаро Иттифоққа ма'лум қилишни топширди.

Президент Титонинг СССР га келишга таклиф этилганлиги тўғрисида Югославия ахбороти

БЕЛГРАД, 28 июнь. (ТАСС). Югопресс агентлиги билдиради:

Яхши хабардор доиралардан ма'лум бўлишича, Совет Иттифоқининг вакиллари яқинда ўтказилган Югославия-Совет музокаралари вақтида республика президенти Иосип Броз-Титони Совет Иттифоқига келишга таклиф қилганлар.

Ана шу доиралардан ма'лум бўлишича, президент Тито бу таклифни қабул қилган.

МАТБУОТ ОБЗОРИ

Илғорлар тажрибаси кенг пропаганда қилинсин

Оққўрғон — областимизнинг энг йирик ва юқори ҳосилли районларидан биридир. Районнинг колхоз ва совхозларида ҳар гектар ердан 35—48 цетнердан пахта ҳосили етиштириб, халқ ҳурматига сазовор бўлган илғор пахтакорлар кўпчиликни ташкил қилади. Илғорлар тажрибаси, прогрессив агротехникани пропаганда қилишда районда чиқадиган **«Сталинчи»** газетаси трибуна, ташкилотчи, ўткир қурол бўлиши ва пахтакорлар эришаётган ютуқларни ўз саҳифаларида жонли ҳамда қизиқарли қилиб ёритиши керак эди.

Афсуски, газета ўзига юклатилган бу муҳим ишдан четда қолмоқда. Газета ходимлари ўз ишларини планли, активларга суянган ҳолда ташкил қилмаганликлари учун газета қизиқарсиз чиқадиган бўлиб қолди. Газетанинг йил бошидан бери чиққан сонларида биронта колхоз, бригада ёки звенони чуқур анализ қилган мақола ёки очерк кўринмайди. Газетада босилаётган материаллар бошқа-бошқа колхозлардан бўлишига қарамай, бир-биридан фарқ қилмайди. Газетанинг январь, февраль, март ва ундан кейинги ойларда босилган материалларининг деярли ҳаммаси ҳам ана шундай бир хилдаги хабарлардир.

Газетанинг 3 март сонидаги «Социалистик мусобақа кучайтирилмоқда» сарлавҳали хабарда бундай дейилади:

«Карл Маркс номли колхознинг ўртоқ Э. Аҳмедов бошлиқ бригадаси бу йил 68 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 26 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган.

Бригада а'золари бу ва'да устидан чиқиш учун куч ва ғайратларини аямаётирлар. Ер намунали қилиб ҳайдалди. Ҳозир ўғит чиқариш, текислаш ишлари қизғин давом этмоқда».

«Мусобақа ҳартарафлама кучайтирилмоқда» сарлавҳали хабарда эса бундай дейилади:

«Калинин номли колхознинг ўртоқ Т. Бойжигитова бошлиқ бригадасининг а'золари ўтган йил пахтадан мўл ҳосил етиштириб, давлат планини ортиғи блан бажаришга муваффақ бўлдилар.

Шу кунларда бригаданинг участкасида иш қизғин бораётир. Чунки ватанпарвар бригада а'золари эришаётган ютуқларини йилдан-йилга мустаҳкамлаш учун амалий иш қилиб келмоқдалар. Ўтган йил 60 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштирилган эди. Бу йил гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқда».

Буларни ўқиган пахтакорлар Бойжигитова ва Аҳмедов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг бундай ютуққа қандай эришганлиги блан сўзсиз қизиқадилар. Лекин газета бу талабга жавоб беришдан ўзини четга олган. Редакция ходимлари жойларда қилинган ишларни билмагани ҳолда «мендан кетгунча эгасига етгунча» тарзида иш кўрмоқдалар.

Кейинги вақтда газета илғорларнинг эришган ютуқларини **қандай қилиб** қўлга киритганини пахтакорларга сўзлаб бермаётир. Газетада ҳамон юзаки ва хом-хатала ёзилган материаллар чиқмоқда «Сталинчи»нинг 12 ва 15 май сонларида М. Канзафаровнинг «Илғор звено а'золари» ва «Илғор бригадалар» сарлавҳали икки хабари э'лон қилинди. Бу икки хабар юзаки ёзилганига қарамай, бир-бирига жуда ўхшашдир. Шу блан бирга бу хабарларда илғорларнинг иш тажрибалари конкрет мисолларда исботланмайди. Бригада ва звеноларда ғўза парваришининг бориши, колхозчилар ўртасида ишнинг ташкил қилиниши, илғор агротехника фани ютуқларини кенг жорий қилиш, ички ресурсларни ишга солишда эришилган бой тажрибалар ҳақида ҳечнарса айтилмайди. Бу икки хабарда ҳам одатдагидек олинган мажбурият ва 3 — 4 илғор колхозчининг нормасини неча баробардан бажараётганлиги умумий иборалар блан ёзилган.

Газетада босилаётган бошқа материалларнинг ҳам кўпчилиги редакциядан туриб ёзилгани учун улардан бирон нарсани ўрганиш қийин. Пахтачиликка алоқаси бўлмаган, агротехникани яхши билмайдиган айрим «активлар»нинг ёзган материаллари ниҳоят нурсиз. Ҳар гектар ердан 50 центнердан пахта ҳосили етиштиришга аҳд қилган Карл Маркс номли колхознинг кекса а'зоси Абдували отанинг ютуқларини ўзидан ҳам яхши биладиганлар борми? Албатта йўқ. Агар газета унинг мақоласини уюштирганда анча фойдали иш қилган бўлар эди. Аммо редакция шундай қилмади. Унинг ўрнига бу ҳақда редакция ходими З. Болтаевнинг бема'ни «очерк»и босилди.

«Сталинчи» газетаси илғорлар тажрибасини ёзмаётганидек, қолоқ колхоз, бригадаларнинг ишидаги жиддий камчиликларни ҳам танқид остига олмаётир. Газета саҳифаларида колхоз раислари, МТС директорлари, бригада ва звено бошлиқлари, механизатор, агроном, зоотехникларнинг мақолалари босиб турилмайди. Йил бошидан бери «Илғорлар минбари» рубрикаси остида бир марта ҳам мақола босилгани йўқ.

«Турли ўринсиз баҳоналарни кўрсатиш, —деб ёзган эди газета ўзининг «Юзцентнерчилик ҳаракатини кучайтирайлик» деган бош мақоласида, — **айбларни бўйинга олаберишнинг пайти эмас. Бу блан пахтадан мўл ҳосил олиб бўлмайди. Ҳозир ҳарбир куч ва имкониятдан тўлиқ фойдаланиб, бугун кечагига қараганда янада кўпроқ ишлашни ташкил қилиш керак».**

Ваҳоланки, «Сталинчи» газетасининг ходимлари ўзларининг ана шу сўзларини амалга оширмаганлар. Улар ҳалигача кечагидан бугун янада унумли ишлаб, газетани қизиқарли ва газетхонлар талабига жавоб берадиган қилиб чиқараётганлари йўқ.

Газетанинг ҳарбир сонини қизиқарли ва мазмунли бўлиб чиқишига район партия комитети ҳам қизиқмай қўйди. Район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Усмонов газетага раҳбарлик қилишни райкомнинг пропаганда ва агитация бўлимига топшириб қўйган. Газета редактори ўртоқ Раҳмонованинг ҳисобини райком бюросида эшитиб туриш ҳечкимнинг эсига ҳам келмайди.

Шу кунларда колхоз ва совхоз далаларида иш қизғин. Пахтакорлар механизаторлар блан ҳамкорликда ишлаб пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Газета қишлоқ хўжалик илғорларига сўз бериб, уларнинг ғўза парваришида эришаётган прогрессив иш методларини кенг пропаганда қилиши лозим.

Босилмаган ҳабарлар изидан

Оржоникидзе район, Қибрай қишлоқ советидаги Киров кўчасида турувчи Қумри Эгамназарова «Тошкент ҳақиқати» редакциясига хат ёзиб, унда эри Бахтиёр Толибжоновнинг совет кишисига хос бўлмаган ножўя ишлар қилганини ва икки боласини ташлаб кетганини кўрсатган. Редакция фактларни аниқлаш ва ёрдам бериш учун хатни район партия комитетига юборган эди.

Ўзбекистон КП Оржоникидзе район комитетининг редакцияга хабар беришича, хат юзасидан текшириш ўтказилганда, унда келтирилган фактлар тўла тасдиқланган ва Толибжоновнинг иши судга оширилган. 24 июньда Бахтиёр Толибжонов устидан суд бўлиб, болаларга алимент тўлаш, ҳовлини ҳамда мол-мулкининг тегишли қисмини бўлиб бериш тўғрисида қарор чиқарилган.

Жаҳон Тинчлик Ассамблеясининг Мурожаати

Тўрт буюк давлат бошлиқлари мамлакатлар икки лагерьга ажралган бир шароитда, жамоатчилик фикрининг куч-ғайрати туфайли, сўнгги 10 йил мобайнида биринчи марта учрашадилар. Инсоният уларга умид боғлайди. Ўзаро ишончсизликни йўқотиш — уларнинг биринчи бурчидир.

68 мамлакатнинг вакилларини бирлаштирган Жаҳон Тинчлик Ассамблеяси, жиддий ихтилофлар бўлишига қарамай, турли қарашлар бўлишига қарамай, бирқатор муҳим масалалар юзасидан битимга келиш мумкин ва кўп проблемаларни ҳозирги куннинг ўзидаёқ музокаралар олиб бориш йўли блан ҳал қилиш мумкин, деган ишончни туғдирди.

Жаҳон жамоатчилик фикри зўравонлик қилиш сиёсатига қарши, ҳарбий блокларга, зўр бериб қуролланишга қарши ва атом урушининг даҳшатли хавфига қарши отланди. Жанва битимлари, Ҳинди-Хитойдаги урушнинг тўхтатилганлиги, Бандунг конференцияси, Австриянинг шартнома блан мустаҳкамланган бетарафлиги, Белград Декларацияси, — буларнинг ҳаммаси жамоатчилик фикрининг уйғонганлиги самарасидир. Бу уйғониш ҳукуматларнинг позициясида ўз ифодасини топди.

Қуролсизланиш ва атом қуроли проблемаси бартараф қилиб бўлмаган зиддиятлар орқасида шу вақтгача ҳал этилмай қолган эди. Бу проблема юзасидан фикрлар бир-бири блан шу қадар яқинлашдики, битимга келиш эндиликда яхши ният блан иш кўришгагина боғлиқдир.

Хавфсизлик проблемаси юзасидан Бандунг конференцияси қабул қилган принциплар шуни кўрсатдики, бутун бир континентда турли ижтимоий тузумга мансуб бўлган мамлакатлар ўртасида тинч ҳамкорлик Хитой ва Ҳиндистон томонидан э'лон қилинган тушунчаларга асосланиши мумкин.

Хельсинкида ўтказилган Ассамблея шуни кўрсатдики, агар тўрт давлатнинг кенгаши жамоатчилик фикри блан ҳисоблашадиган бўлса, бу кенгаш Европадаги барча давлатларининг хавфсизлиги та'минланадиган ва бу давлатлар мустаҳкам иқтисодий ва маданий ҳамкорлик йўлига ўтадиган Европани барпо қилиш йўлидаги биринчи этап бўлади. Ана шундай Европанинг барпо қилиниши милитаризмнинг қайтадан вужудга келтирилишига йўл қўйилмайдиган ва ҳарқандай ҳарбий коалицияга қўшилмайдиган Германияни қайтадан бирлаштириш блан боғлангандир.

Ана шунга биноан, тўрт давлат кенгаши музокаралар олиб бориш йўли блан четэл қўшинларини Хитойнинг Тайвань (Формоза) оролидан олиб чиқиб кетишни тайёрлаши керак. Кенгаш Ҳинди-Хитой тўғрисидаги Жанва битимларига қаттиқ риоя қилинишини текшириши лозим. Кенгаш Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хитой Халқ Республикасини ўз составига қабул қилиб чинакам халқаро характерга эга бўлиши учун имконият яратиб бериши лозим.

Аммо, совуқ муносабатлар урушидан мамнун бўлган ва тўрт буюк давлатнинг яқинлашувига қарши ҳаракат қилаётган кучлар ҳали бор. Хельсинкида ўтказилган Ассамблея дун'ёнинг барча мамлакатларидаги жамоатчиликни ана шу кучларга қаршилик кўрсатишга ва музокаралар қатнашчиларини қўллаб-қувватлашга чақиради.

Ўз олдиларига айни бир мақсадни қўйган тинчликсевар кучлар, жумладан тинчликни ҳимоя қилиш йўлидаги турли ҳаракатлар, христиан ва социал-демократик маслакдаги йирик сиёсий ташкилотлар ишончсизликни йўқотиш ва тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қилиш учун ўз ҳаракатларини бирлаштирадиган бўлсалар, тинчлик иши, ниҳоят муваффақият қозонади.

Халқаро миқ'ёсдаги зиддиятларни қадамба-қадам ҳал этиб бориш мумкин ва шундай қилганда, халқларнинг умиди рўёбга чиқади.

Жаҳон тинчлик Ассамблеясида

ХЕЛЬСИНКИ, 29 июнь. **(ТАСС махсус мухбири).** Жаҳон тинчлик Ассамблеясининг кеча кечки мажлиси Эндикотт (Канада) раислигида ўтди.

Ассамблея ишлари тамом бўлай деб қолганига қарамай, музокараларда сўзлаш учун рўйхатга ёзилганлар орасида ўз фикрларини баён қилишни истовчи тинчлик ҳаракати арбоблари ҳали кўп. Фурсат етишмаганлиги учун ба'зи нотиқлар сўзлаш имкониятига эга бўлмасалар керак ва шу сабабдан уларнинг нутқлари Ассамблея бюллетеньларида босилади. Кўп нотиқлар кўпроқ нотиқларнинг сўзлашига имкон бериш учун ўз нутқларини қисқартажакларини билдирдилар.

Кечки мажлисда Болгария Халқ мажлиси президиуми раисининг ўринбосари Кирилл Клисурский биринчи бўлиб нутқ сўзлади. У, Ассамблея делегатларини табриклаб, болгар халқи тинчликни астойдил севаётганлигини та'кидлади. У айтдики, Болгария блан қўшни бўлган мамлакатлар территориясида ҳарбий тадбирлар кўрилаётганлиги Болгария аҳолисини ташвишга солмоқда. Бизнинг қўшниларимиз — Туркия ва Греция, деди у, ҳарбий плацдармларга айлантирилмоқда. Туркия ажнабийларга қарашли қуролли кучларининг, хусусан Америка қуролли кучларининг ҳарбий манёврлар ўтказиши учун ўз территориясини ва территориал сувларини бермоқда. Болгария чегарасига бевосита яқин бўлган Фракияда шу йил кўклам фаслида манёврлар ўтказилди. Бу манёврлар вақтида атом қуроли синаб кўрилди. Туркиянинг ҳарбий портлари АҚШнинг ҳарбий базаларига айлантирилмоқда. Буларнинг ҳаммаси Туркия ва Греция блан қўшни бўлган мамлакатларга, шунингдек ўз территорияларида ҳарбий базалар вужудга келтирилаётган мамлакатларнинг халқларига катта хавф туғдиради.

Клисурский сўзининг охирида айтдики, болгар халқи тинчликни сақлашга ва янги урушнинг олдини олишга қаратилган ҳарқандай ҳаракатни якдиллик блан қўллаб-қувватлайди.

Жаҳон демократик ёшлар федерациясининг бош секретари Жак Дени бундай деди: Барча мамлакатларнинг ёшлари тинчлик йўлидаги курашда жуда актив қатнашмоқдалар. Қурол-яроғларни камайтириш, атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги ва халқаро контроль ўрнатиш тўғрисидаги таклифлар ёшлар ўртасида жуда катта обрў қозонди.

Жак Дени сўзининг охирида ёшларнинг июль ойи охирида Варшавада ўтказиладиган Жаҳон фестивалига тайёргарлик соҳасида кўрилаётган тадбирлар ҳақида гапирди.

Митрополит Нифон Саба (Ливан) ўз нутқида империалистлар Яқин Шарқда араб мамлакатларининг хавфсизлигига таҳдид қилаётганликларини ва бу мамлакатларнинг халқлари ўз суверенитети ҳамда мустақиллиги учун курашаётганликларини айтди.

Саба Туркия-Ироқ ҳарбий пактига тўхталиб, Туркия-Ироқ пактига тарафдор бўлган ва бу пактни қувватлаётган кишилар араб мамлакатлари халқлари ўртасида ҳеч қандай обрўга эга эмаслар, деди. Араб халқи, деди у, араб мамлакатларини ҳарбий пакт ва блокларга тортаётган ҳукуматларни ҳеч қачон кечирмайди. Биз Яқин Шарқда тинчликни сақлаб қолиш учун қўлимиздан келган ҳамма чорани кўрамиз.

Тунис вакили Слиман бен Слиман Тунис халқи француз империализмининг асоратига тушиб қолган пайтдан буён мудҳиш азоб-уқубатни бошидан кечираётганлиги ҳақида сўзлади.

Марокаш Миллий тинчлик кенгашининг раиси юрист Муҳаммад Жанатий Марокаш аҳолисининг ҳуқуқсизликдан иборат оғир аҳволи тўғрисида гапирди. Ҳозирги вақтда бутун мамлакат, деди у, жуда катта қонли лагерьга айлантирилган. Мустамлакачи ма'мурлар намойишчиларни отиш ҳақида буйруқ бермоқдалар ва ватанпарварларни тюрьмаларга ташламоқдалар.

Жанатий, Марокаш халқи ўз курашини тўхтатмайди, деди ва француз ма'мурлари зўравонлик қилиш сиёсатидан воз кечадилар, ҳарқандай та'қибларни тўхтатадилар ва ўзлари ва'да қилган реформаларни амалга оширадилар деб умид қилганлигини билдирди. У, Ассамблея Бандунг конференциясида э'лон қилинган 10 принципни қўллаб-қувватлаши лозим ,деган фикрни изҳар қилди ва бу принциплар тинчлик йўлида ҳал қилучи қадам бўлсин деб истак билдирди.

Мўғулистон Халқ Республикаси делегациясининг бошлиғи профессор Ширендиб бундай деди: Мўғул халқи Осиёдагина эмас, балки бутун дун'ёда ҳам барқарор тинчлик бўлишидан астойдил манфаатдордир.

Инглиз юристи Гарвей Мур атом қуролини қоралади, чунки, деди у, бу қурол тинч аҳолининг бошига сон-саноқсиз кулфатлар солади. Аммо, Мур шундан кейин советлар ша'нига туҳмат қилди ва Эйзенхауэр тўрт давлат кенгашининг ўтказилишига рози бўлиб, «олижаноблик» қилди деди. Мурнинг нутқига ҳечким э'тибор бермади ва у ҳечким қарсак чалмаганлигидан таажжубланганлигини билдирди.

Шундан кейин Бирма ёзувчиси Такин Лай Маунг, Мадагаскардаги маҳбусларни ҳимоя қилиш комитетининг бош секретари Жизель Рабесаала хоним, Аргентина делегациясининг бошлиғи Гарсия Итуррасле, Португалия жамоат арбоби, тинчлик тарафдорлари ҳаракати қатнашчиси (бу киши ўз номининг э'лон қилинмаслигини сўради), итальян руҳонийси Андреа Гаджеро, тинчлик тарафдорлари Умумпольша комитетининг раиси Ивашкевич, япон профессори Икуо Ояма, Мумм Чун (Камбоджа), Бенуа Балла (Камерун), Бозорг Алавий (Эрон), Рамон Фрейере Писсано (Уругвай), Панго (Фил Суяги қирғоғи), Ландуайе (Франция), Айзенштадт (Исроил) нутқ сўзладилар.

Жаҳон Тинчлик Ассамблеясининг охирги мажлиси

ХЕЛЬСИНКИ, 29 июнь. **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун Жаҳон Тинчлик Ассамблеясининг охирги мажлиси бўлди. Бу мажлисда Го Мо-жо (Хитой Халқ Республикаси) раислик қилди.

«Финляндиядаги тинчлик тарафдорлари» ташкилотининг раиси Вяйнэ Мелтти биринчи бўлиб сўз олди. У, Финляндиядаги тинчлик тарафдорлари номидан Ассамблея делегатларини яна табриклади.

Мелтти Ассамблеянинг иш даврида ҳамжиҳатлик ва дўстлик руҳи ҳукм сурганлигини та'кидлади ва бу Ассамблеянинг чақирилиши ҳамда унинг ишлари фин халқини тинчлик йўлида бундан буён ҳам кураш олиб боришга илҳомлантиради, деди.

Шундан кейин, Ассамблеяда тузилган етти комиссиянинг раислари сўзладилар. Улар ўз ишларининг натижаларини, шунингдек мазкур комиссиялар томонидан қабул қилинган қарорларни делегатларга ма'лум қилдилар. Қуролсизланиш ва атом қуроли комиссияси номидан Мегнад Саха (Ҳиндистон) гапирди. Комиссия атом қуролини тақиқлашга ва атом қуроли запасларини йўқотишга эришиш, шунингдек атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш зарурлиги ҳақида бир овоздан қарор қабул қилган.

Ҳарбий блоклар ва хавфсизлик масаласи бўйича тузилган комиссия номидан Жак Мадоль (Франция) гапирди, миллий суверенитет ва тинчлик масаласи блан шуғулланган комиссия номидан Солих Оқил (Сурия) доклад қилди, иқтисодий ва социал проблемалар комиссияси номидан Жозе де Кастро (Бразилия), маданий алоқа комиссияси номидан Леонида Репачи (Италия), тарбия ва ёшлар масалалари блан шуғулланган комиссия номидан Рейерсон хоним (Канада), ҳамкорлик ва тинчликсевар кучларнинг фаолияти масаласи блан шуғулланган комиссия номидан Амброджо Донини (Италия) доклад қилди.

Комиссиялар раисларининг ахборотлари делегатларнинг қарсаклари блан ма'қулланди. Раислик қилучи, комиссияларнинг барча таклифлари, қарорлари ва тавсиялари қабул қилинади ҳамда барча мамлакатларда тарқатилади, деди.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг бош секретари Жан Лаффит мандат комиссияси номидан доклад қилди. Жан Лаффит Ассамблея ишларида 68 мамлакатдан 1.841 делегат қатнашаётганлигини айтди.

Сўнгра, Эммануэль д'Астье де ла Вижери (Франция) Жаҳон Тинчлик Ассамблеяси Мурожаати текстини ўқиб берди, шундан кейин Мурожаат номба-ном овозга қўйилди. Мурожаат тексти қабул қилинди. Овозга қўйиш натижалари бутун залнинг узоқ давом этган гулдурос қарсаклари остида э'лон қилинди.

Ассамблеяда Го Мо-жо охирги нутқни сўзлади. У, Ассамблеянинг барча истаклари бутун дун'ё халқларининг биргаликда зўр ғайрат блан ишлашлари натижасида секин-аста амалга оширилади, деб ишонч билдирди.

Яшасин тинчлик ва дўстлик! Го Мо-жонинг сўнгги сўзлари гулдурос қарсаклар блан қопланади.

Залда: Яшасин тинчлик! деган хитоблар янграйди. Овация узоқ давом этади.

ХЕЛЬСИНКИ, 29 июнь. **(ТАСС махсус мухбири).** Жаҳон Тинчлик Ассамблеяси ёпилганидан кейин, тинчлик тарафдорлари ҳаракати миллий делегацияларининг йиғилиши бўлди. Бу йиғилишни Жаҳон Тинчлик Кенгашининг секретариати ўтказди. Мажлисда Жаҳон Тинчлик Кенгашининг янги состави тасдиқланди. Тинчлик Кенгашига кандидатлар миллий делегациялар томонидан кўрсатган эди.

В. М. Молотов АҚШдан жўнаб кетди

НЬЮ-ЙОРК, 29 июнь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари ва Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов бошчилигида БМТнинг юбилей сессиясида қатнашган СССР делегацияси бугун Нью-Йоркдан Совет Иттифоқига жўнаб кетди.

Нью-Йорк портида СССР делегациясини СССРнинг АҚШдаги элчиси Г. Н. Зарубин, СССРнинг БМТдаги доимий вакили А. А. Соболев, Чехословакия республикасининг БМТдаги доимий вакили Ульрих, СССРнинг БМТ ҳузуридаги ваколатхонасининг мас'ул ходимлари ва матбуот вакиллари кузатиб қолдилар.

В. М. Молотов жўнаб кетиш олдидан матбуот вакилларига қуйидаги баёнотни берди:

«Даставвал, Совет Иттифоқи делегациясига кўрсатган зўр меҳмондўстлик ва э'тибор учун сизларга ташаккур изҳор қиламан.

Совет Иттифоқидаги каби буерда, Америка Қўшма Штатларида ҳам халқларнинг биргаликда тотув ва дўст бўлиб яшашларини истаётган кишилар кўп, жуда кўп эканлигига ишонч ҳосил қилдик.

Америка халқининг муваффақият қозонишини ва равноқ топишини истайман».

Жавоҳарлал Неруниг Австрияда бўлиши

ВЕНА, 29 июнь. (ТАСС). Матбуотнинг билдиришига қараганда, ҳозирги вақтда Зальцбургда бўлган Ҳиндистон Республикаси бош министри Жавоҳарлал Неру Ҳиндистоннинг СССР, Польша, Франция, Германия федерал республикаси, Бельгия, Чехословакия, Голландия, Югославия, Италия, Миср, Австрия ва Швейцариядаги элчилари ҳамда вакилларининг кенгашини ўтказмоқда.

Кеча кечқурун Неру кенгаш қатнашчилари шарафига қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида Австрия томонидан Зальцбург вилоят ҳукуматининг а'золари ҳозир бўлдилар.

Эйзенхауэр ҳузурида матбуот конференцияси

ВАШИНГТОН, 29 июнь. (ТАСС). Бугун Эйзенхауэр ҳузурида матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Эйзенхауэр тўрт давлат ҳукуматлари бошлиқларининг Жанва кенгашини чақиришга тааллуқли бирқанча саволларга жавоб қайтариб, кенгашнинг муваффақиятли ўтишига бундан бирмунча вақт илгари умид қилганимга қараганда ҳам кўпроқ умид бор, деди, лекин у «кенгашдан жуда ҳам кўп нарса кутишга интилмаётганлигини» илова қилиб ўтди. Эйзенхауэр, Жанва кенгашида қарорлар қабул қилинмаса керак, деган фикрга қўшилмади ва проблемаларни қандай ҳал қилиш методи тўғрисида қарорлар қабул қилиниши мумкин, деди. Эйзенхауэр, менинг кенгашда иштирок қилиш вақтим чекланиши лозим, деди.

Эйзенхауэр Берингов бўғози районида Америка самолёти блан бўлган можарога тўхталиб, бу можаро маҳаллий аҳамиятга эгадир ва сиёсий мулоҳазаларга алоқаси йўқ, деди. У, можаро юз берган районда ҳаво булутли эди ва англашилмовчилик юз бериши мумкин эди, деди.

Тошкентда

ТОШКЕНТ АЭРОПОРТИДА

Аэропортнинг кутиш хонаси жуда гавжум эди. Кишилар киоскадан турли газета, журналлар сотиб олмоқдалар. Аэропорт ресторанида истаган таом пиширилиб турипти. Ўн-ўнбеш минутдан сўнг узоқларга — Москва, Тбилиси, Минводи, Куйбишев, Свердловск, ҳуллас, мамлакатимизнинг турли томонларига учиб кетадиган пассажирлар думолоқ катта стол атрофидаги ва ён атрофга қўйилган юмшоқ кресloларда дам олаётирлар. Грузияли меҳмонлар ўз шаҳарлари ҳақида москвали, ўзбекистонлиларга ҳикоя қилиб бераётирлар.

Ҳамманинг диққатини радиоузелдан сўзлаётган диктор овози жалб қилади. Ҳаво корабльлари бирин-кетин ҳар 15 — 20 минутда ҳавога кўтарилаётир.

— Тошкентдан Урганчга борадиганлар самолётга, — э'лон қилди диктор. Креслода ўтирган пассажирлардан 10 — 15 киши ўрнидан туриб, аэропорт эшиги олдига борди. Буларнинг билетида «Рейс №: 843 — II, самолёт № 4528» деб ёзилган. Тўлагина келган бежирим қиз пассажирларни самолёт томонга бошлайди. Ҳар бир пассажирни ўз жойига ўтказиб тинчланган кузатувчи А. Киселова очиқ чеҳра блан:

— Хайр ўртоқ пассажирлар, оқ йўл бўлсин!, — деб, хайрлашгач, самолётдан тушиб кетди. Учучи кабинасидан чиққан киши ўзини таништирди.

—Салом ўртоқ пассажирлар, корабль капитани Краснобородкин. Бизлар Урганчга Самарқанд, Бухоро областьлари, Қорақум чўллари орқали учиб борамиз. Ҳозир соат Москва вақти блан 7. 30 минут, 10. 45 да Урганчда бўламиз. Кимда қандай саволлар бор?

— Минг километрдан кўпроқ масофани уч соат босиб борар эканмиз-да, — дейди биринчи қаторда ўтирганлардан бири капитанга.

— Тошкентда чой ичдик, Урганчда овқатланамиз, — сўз қўшди орқада ўтирганлардан яна кимдир.

Ажойиб табиат. Ер юзи картага ўхшаб кўринади. Культивация қилаётган универсаллар, шошиб кетаётган машиналар, узун составли поездлар, ўтлоқлар, қирлар, узундан-узоққа чўзилиб кетган дар'ё сувларига қараб кўзинг қамашади. Самолётимиз бир текис тинчгина учиб шаҳарларни, қишлоқларни бирин-кетин орқада қолдирмоқда. Ҳали вақт эрта. Самолёт 2500 метр баландликда учиб бормоқда .Самолёт кабинасидан бирқанча газета ва журналларни кўтариб чиққан киши пассажирларга қараб:

—Аҳволлар қандай, зерикмадилларингизми, ким нима ўқишни истайди, — деди-да, истаган кишиларга газета, журналларни тарқатабошлади.

* * *

Шошилинч бажарилиши керак бўлган ишлар жуда кўп. Айрим беморларга қисқа вақтда ёрдам бериш зарур. Бугунги газета ва журналлар бугун обуначининг қўлига етмаса яна бўлмайди. Тез вақтда бажариладиган давлат топшириқлари ҳам кам эмас. Тошкент аэропорти мана шундай зарур хизматларни адо этишда яхши хизмат қилмоқда. Ҳозир Тошкент аэропортида иттифоқ аҳамиятига эга бўлган 12 рейс, республикамиз шаҳарларига қатнайдиган 11 рейс, 4 та транзит рейс ташкил қилинди. Бу рейсларда ўнлаб ва юзлаб пассажирлар истаган шаҳарларига бора оладилар. Пассажир самолётларида командирлик қиладиган ажойиб пилотлар сони кун сайин кўпайиб бораётир. В. Смирнов, В. Краснобородкин каби бирқанча ўртоқлар пассажир ташиш, юк ва почта ташиш нормаларини ортиғи блан бажараётирлар. Ўртоқ Краснобородкин бир кварталда 1962 килограмм бензин тежади. Унга яқинда «Карабльнинг энг яхши командири» деган унвон берилди. Шунингдек Валерий Смирнов ўзига берилган топшириқни 155,4 процент миқдорида бажарди. У, яхши ишлагани учун авиация вимпели блан мукофотланди.

Суратда: Тошкент аэропорти транспорт бўлимининг энг яхши учучилари (чапдан) **Е. Шилов, В. Евстифеев** ва **М. Амелинлар** аэропорт перронида турибдилар.
В. Самойлик фотоси.

Ҳиндистон Республикаси мансабдор кишилари ва мутахассислари делегациясининг Ўзбекистонда бўлиши

Ҳиндистон Республикасининг мансабдор кишилар ва мутахассислардан иборат делегацияси а'золаридан бир группаси Ўзбекистонда тўрт кун бўлди. Бу делегацияга Ҳиндистон ирригация ва энергетика масалалари комитетининг раиси Канвар Сен бошчилик қилади. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти техника ёрдами ма'мурияти Осиё ва Узоқ Шарқ мамлакатлари Секторининг Бошлиғи Элеонора Хиндер хоним группага ҳамроҳ бўлиб келди.

Меҳмонлар Ўзбекистонда бўлган вақтларида халқ хўжалиги ва фаннинг турли тармоқлари тараққиёти блан танишдилар. Улар ўз ихтисослари бўйича группаларга бўлиниб, Ўрта Осиё ирригация илмий-текшириш институтига, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг қишлоқ хўжалик институтига ва бошқа илмий муассасаларига, суғориладиган деҳқончиликни механизациялаш ва электрлаштириш Ўрта Осиё илмий-текшириш институтига, Ўрта Осиё Ўрмон хўжалиги илмий-текшириш институтига бордилар. Ҳиндистон Республикасининг мансабдор кишилари ва мутахассислари Чирчиқ ГЭСларининг каскадида бўлиб, бирқанча гидротехника иншоотларини кўрдилар ва Комсомол электростанциясининг ишлари блан танишдилар. Меҳмонлар Сталин номли Катта Фарғона каналига ҳам саёҳат қилдилар. Андижон районидаги Сталин номли колхозда ва Андижон яқинида қурилаётган колхозаро ГЭСда бўлдилар.

Делегация а'золари республика қишлоқ хўжалик ва сув хўжалиги министрликларининг раҳбар ходимлари блан, айрим олимлар блан суҳбат қилдилар ва ўзларини қизиқтирган ҳамма масалалар юзасидан батафсил жавоб олдилар.

Тошкентда меҳмонлар шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари блан танишдилар, Муқимий номли Ўзбек давлат музикали драма ва комедия театри саҳнасида «Тоҳир ва Зуҳра» спектаклини томоша қилдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Муҳиддинов делегация а'золарини қабул қилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов меҳмонлар шарафига қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида министрликларнинг мас'ул ходимлари ва республикадаги илмий муассасаларнинг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Канвар Сен Тошкентдан жўнаб кетиши олдидан матбуот учун баёнот топширди. У бу баёнотида Ҳиндистон Республикасининг мансабдор кишилари ва мутахассисларини самимий кутиб олганлиги учун Ўзбекистон ССР ҳукуматига чин кўнглидан ташаккур билдирди.

— Ўзбекистонга қилган сафаримиз, — деди Канвар Сен, — ғоят яхши натижа берди. Биз кўришни истаган ҳамма нарсаларни кўриш имкониятига эга бўлдик ва делегация а'золари учрашган совет мутахассислари ва олимлари республика халқ хўжалиги ва фаннинг тараққиёти тўғрисида тўла тассаввур олишимизга катта ёрдам бердилар. Биз Ўзбекистонда кўп нарса ўргандик. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш соҳасидаги тажрибалар, суғориш ва мелиорация ишларининг ба'зи усуллари биз учун жуда муҳим эди.

Ҳиндистон Республикаси мансабдор кишилари ва мутахассислари делегациясининг а'золари 30 июнда Э. Хиндер хоним блан биргаликда Тошкентдан самолётда Москвага учиб кетдилар. (ЎзТАГ).

Қасаба союз кабинетида

Тошкент шаҳар қасаба союз кабинетида қасаба союз ходимлари ўртасида кенг кўламда сиёсий-тарбиявий ишлар олиб борилмоқда. Кабинет ҳузурида лекторий ташкил этилган. Сўнгги вақтларда бу ерда Ўзбекистон ССР фанлар академиясининг ҳақиқий а'зоси, профессор С. Умаров, иқтисодий фанлар кандидати А. Алимбек каби олимлар томонидан иқтисодий темаларда бирнеча лекция ўқилди.

Лекторийда қасаба союз ходимларига ёрдам тариқасида махсус лекциялар ҳам ўқилмоқда. «Социалистик мусобақа — саноатда меҳнат унумдорлигини оширишнинг қудратли воситасидир» «Пахта тозалаш ва ёғ заводларининг момиқ ажратиш цехларида меҳнат шароитини яхшилаш», «Касаба Союзларнинг Жаҳон Федерацияси ва тинчлик, демократия учун кураш — халқаро касаба союз ҳаракатининг бирлигидир» ва бошқа темалардаги лекциялар ана шулар жумласидандир.

Табиий-илмий билимлар пропаганда музейида

Табиий-илмий билимларни пропаганда қилучи республика музейида «Фан ва дин коинот ҳақида», «Осмон ҳодисаларини илмий асосда тушунтириш», «Ер ва планеталар системаси келиб чиқишининг янги назарияси», «Юлдузлар олами ва коинотнинг моддий бирлиги» ва бошқа темаларда янги виставкалар очилди.

Виставканинг пахтачиликда агробиология фанининг янги ютуқлари бўлимидаги чигит селекциясининг мичуринчи методлари, бу методларнинг сабзавотчилик ва боғчачиликда қўлланиши ҳақида ҳикоя қилучи экспозициялари томошабинларда зўр қизиқиш уйғотмоқда.

Бу ерга республикамиздаги завод ва фабрикалардан, колхоз ва МТСлардан, ўқув юртлари ва совет муассасаларидан кўплаб экскурсантлар келиб-кетмоқда. Биргина шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида музейга 120 га яқин коллектив экскурсияга келди.

Музей ҳузурида лекторий ишлаб турипти. Унда музейнинг илмий ходимлари — биологлар, тарихчилар, шарқшунослар, агрономлар табиий-илмий темаларда, жумладан фаннинг энг янги ютуқлари, ерда ҳаётнинг пайдо бўлиши ҳақида, атеистик темаларда лекциялар ўқимоқдалар.

Спорт янгиликлари

Тошкентдаги «Пищевик» стадионида «Буревестник» (Тошкент шаҳри) ва «Спартак» (Қўқон шаҳри) командалари ўртасида республика биринчилиги учун футбол мусобақалари бўлиб ўтди.

Ўйиннинг биринчи ярми натижасиз бўлди. Ўйиннинг иккинчи ярмида «Спартак» командаси қарши томон дарвозасига кескин ҳужум қилиб, бирин-кетин уч тўпни киритди. Шундай қилиб, Ўзбекистон биринчилиги учун «Буревестник» ва «Спартак» командалари ўртасидаги мусобақа 3:0 ҳисоби блан спартакчилар фойдасига ҳал бўлди.

* * *

«Динамо» стадионида Тошкент динамочилари блан Сталинобод динамочилари ўртасида «Динамо» спорт жамияти марказий совети биринчилиги учун футбол мусобақаси ўтказилди. «Динамо» (Тошкент) командаси ўйин бошланиши блан ташаббусни ўз қўлига олди ва меҳмонлар дарвозасига икки тўпни киритди. Ўйиннинг иккинчи ярмида эса, ҳолат ўзгариб кетди. Тошкентлилар дастлабки ютуқларга суяниб ҳужумни бўшаштириб юбордилар. Натижада меҳмонлар тошкентли динамочилар дарвозасига бирин-кетин 6 тўпни киритдилар. «Динамо» марказий спорт жамияти биринчилиги учун бўлган бу мусобақада Сталинобод футболчилари 6:2 ҳисоби блан ғолиб чиқдилар.

ТУЗАТИШ

Газетамизнинг 29 июнь сонида босилган ўртоқ В. М. Молотовнинг АҚШ давлат секретари Даллесга баёнотининг 2 калонка 1 абзац 13 йўлидаги жумла «...бу можаро гўё совет самолётларининг ҳаракатлари натижасида юз берди деган гапларни тасдиқламайди» деб тузатиб ўқилсин.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 1/VII да **Юрак сирлари**, 2/VII да янги спектакль **Қароқчилар**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/VII да **Гулсара**. СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Ҳалима Носирова** қатнашади, 2/VII да кечқурун ва 3/VII да кундуз **Ўзбекистон хореография билим юртини тамомлаб чиқучиларнинг ҳисобот концерти**.

Қишки НАВОИЙ номли (кундуз соат 12 дан кеч 6 гача), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 5 ва 7 да) — **Макловия**.

Қишки НАВОИЙ номли — эратаб соат 10 да **Тайгадаги йўл**, кеч соат 6 да **Чўчқа боқучи қиз ва чўпон**.

Ёзги НАВОИЙ номли, «УДАРНИК», КИРОВ номли — **Макловия**.

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кундуз **Мардлар майдони**, кечқурун **Вьетнам**.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор— 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими —132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими—38142.

Р. 01638. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № А — 1467.